

LAIKRASTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2009. GADA 25. AUGUSTS

● Nr. 63 (7950)

● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Demonstrēja un izsolīja liellopus

● Gaišbrūni milzeni ar biezu, blondu cirtu rotu uz pierēm; krēmkrāsas četrkājainu dāmišu pulciņi, dižciltīgi ragu nesēji, — šādi un citi skaisti, labi kopti un uzvedīgi liellopi aizvadītās nedēļas nogalē bija apbrīnojami Preiļu novada zemnieku saimniecībā «Jaunaudzes», kur 22. augustā notika Latvijas Gaļas liellopu audzētāju asociācijas organizētais gaļas liellopu ciltsvērtības noteikšanas un darbaspeju pārbaudes demonstrējums — izsole Latgales novadā. Sprostī ar izcilākajiem savu sugu pārstāvjiem bija izvietoti Preiļu — Līvānu šosejas malā, un arī garāmbraucējiem tika kaut kas no šī prieka — pavērot lepnos zemnieku izaudzētos lolojumus.

Attēlā. Šarolē ūķirnes jaunlopi ceļu uz Ličiem bija mērojuši no Rīgas rajona Babītes pagasta. Foto: A.Šnepsts

► Turpinājums 4. lappusē.

Atbild Valsts ieņēmumu dienests

VID apkopoti biežāk uzdotie jautājumi nodokļu konsultantiem. Atbildes ar laikraksta starpniecību sniedz VID LRI biroja vadītāja Ingrīda Gerīna.

Jautājums:

Izveidojoties novadiem, notikušas izmaiņas adresēs. Vai jāpārregistre VID izsniegtais apliecības, licences?

Atbilde:

Komersantam nav obligāti jāierodas VID, lai pārregistrētu minētos dokumentus. Attaisnojuma dokumentos uzrādāma adrese, kas atbilst administratīvi teritoriālam iedalījumam. Tas nozīmē, ka nodokļu maksātājiem jānodrošina, ka kases aparātos un kases sistēmās pārprogrammēti jaunie rekvīzīti. Apkalpošajam dienestam, veicot kārtējo tehnisko apkopi, jānomaina rekvīzīti un kases aparāta vai kases sistēmas pasē jāizdara attiecīgs ieraksts.

Lidz šo izmaiņu veikšanai, kases aparāta lietotājam ir pienākums pēc darījuma partnera pieprasījuma papildus kases

čekam izsniegt kviti, kurā norādīta jaunā adrese.

Jautājums:

Vai jāmaina kvītis un biletēs, ja administratīvi teritoriālās reformas rezultātā mainījusies iestādes adrese?

Atbilde:

VID nodaļā reģistrētās biletēs un kvītis nav jāanulē. Uz grāmatīnas vāka un noplēšamajā daļā nodokļu maksātājam jāveic labojumi, jānorāda jaunā adrese.

Jautājums:

Vai vairumtirdzniecībā noteiktais sakaidras naudas lietošanas ierobežojums ir attiecīnams arī uz nodokļu maksātāju, kurš nodarbojas ar preču ražošanu?

Atbilde:

Nodokļu maksātājam, kurš nodarbojas ar preču ražošanu un to pārdošanu, savas saražotās produkcijas pārdošana ir tā saimnieciskās darbības (t.i., ražošanas) cikla daļa, un tā nav uzskatāma

par vairumtirdzniecību.

Tādejādi nodokļu maksātājs, kurš realizē savu saražoto produkciju, norēķinus ar pircējiem var veikt gan skaīdrā naudā, gan bezskaīdrā naudā, tajā skaitā ar maksājumu kartēm.

Jautājums:

Vai nodokļu maksātājs, kurš bez savas saražotās produkcijas pārdošanas nodarbojas arī ar iepirktu preču pārdošanu, drīkst veikt skaīdras naudas norēķinus?

Atbilde:

Ja nodokļu maksātājs bez savas saražotās produkcijas pārdošanas veic preču iepirkšanu, sakomplektēšanu, sašķirošanu un sakārtošanu, pārkraušanu, sadališanu, pārsainošanu un pārdališanu, tas ir uzskatāms par vairumtirdzniecīju, kuram jāievēro vairumtirdzniecībā noteiktie sakaidrās naudas lietošanas ierobežojumi — norēķini jāveic tikai bezskaīdrā naudā, tostarp ar maksājumu kartēm.

ZINAS

No 1. septembra mainīsies Uzņēmumu reģistra Daugavpils reģionālās nodaļas atrašanās vieta

No šī gada 1. septembra Uzņēmumu reģistra Daugavpils reģionālās nodaļas apmeklētājiem reģistrācijas dokumenti būs jāiesniedz Daugavpili, Alejas ielā 68, informē Tieslietu ministrijas Sabiedrisko attiecību nodaļa.

Tehnisku iemeslu dēļ Daugavpils reģionālā nodaļa šī gada 31. augustā nestrādās. Šī gada 2. septembrī nodaļa apmeklētājus pieņems no plkst. 12.00 līdz 16.00.

Daugavpils reģionālājā nodaļā tiek reģistrēti komersanti un citi subjekti, kuru juridiskā adrese atrodas Daugavpils pilsētā un novadā, Aglonas novadā, Dagdas novadā, Ilūkstes novadā, Krāslavas novadā, Līvānu novadā, Preiļu novadā, Riebiņu novadā, Vārkavas novadā.

Līdz 6. septembrim jāpārvēl pašvaldību vēlēšanu komisijas

Republikas pilsētu domēm un novadu domēm līdz 6. septembrim jāpārvēl pašvaldības vēlēšanu komisiju, kas saskaņa ar Republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likumu ir jāpaveic triju mēnešu laikā pēc pašvaldību vēlēšanām, šogad — līdz 6. septembrim.

Likums arī nosaka, ka par vēlēšanu komisijas izveidošanu un sastāvu domei piecu dienu laikā pēc komisijas ievēlešanas jāpaziņo Centrālajai vēlēšanu komisijai (CVK), informē Centrālās vēlēšanu komisijas Informācijas nodaļas vadītāja Kristine Bērziņa. CVK priekšsēdētājs Arnis Cimdars aicina pašvaldības nekavēties ar vēlēšanu komisijas izveidošanu, kā arī par to informēt CVK.

Izvirzīt pārstāvju darbam pašvaldības vēlēšanu komisijā var politiskās partijas, partiju apvienības, katrais attiecīgās domes deputāts, kā arī ne mazāk kā 10 balsstiesīgie Latvijas pilsoni. Vēlēšanu komisijās nedrīkst ievēlēt Saeimas vai pašvaldības deputātus.

Pašvaldības vēlēšanu komisijā pēc pašvaldības ieskatiem drīkst būt no septiņiem līdz piecpadsmit loceklīem. Pašvaldību vēlēšanu komisijas izveidojamas no Latvijas pilsoniem, kuri prot latviešu valodu un kuriem ir vismaz vispārējā videjā izglītība. Pašvaldības vēlēšanu komisijas loceklus domei ievēl ar balsu vairākumu.

Tajā pašā laikā CVK priekšsēdētājs uzskata, ka loti nozīmīga ir vēlēšanu komisijas loceklju iepriekšējā pieredze vēlēšanu administrēšanā, tāpēc, ievēlot vēlēšanu komisiju, nevajadzētu mainīt vairāk kā vienu trešdaļu no līdzšinējā komisijas sastāva. Tāpat, izraugoties vēlēšanu komisijas loceklus, CVK priekšsēdētājs aicina domes ievērot demokrātisku vēlēšanu komisijas izveidošanas principu un vēlēšanu komisijā ievēlēt pārstāvju no dažādām politiskajām partijām, partiju apvienībām, vēlētāju grupām, tajā skaitā, arī no partijām, kas domē nav pārstāvētas.

CVK arī atgādina, ka, plānojot komisijas vēlēšanas, domei ir jānosaka vēlēšanu komisijas loceklju kandidātu pieteikšanas termiņš. Republikas pilsētu domēm šāds pazīnojums jāpublicē laikrakstā «Latvijas Vēstnesis», bet novadu domēm — jāizliek redzamā vietā pie domes un pašvaldības pārvaldes ēkām.

Pēc administratīvi teritoriālās reformas Latvija ir deviņas republikas pilsētas un 109 novadi.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Neatliekamās palīdzības dienesta izveidei paredz naudu divreiz

Ar šā gada 27. janvāra Ministru kabineta lēmumu sākusies pašvaldību pārziņā esošo 39 neatliekamās medicīniskās palīdzības institūciju apvienošanās vienotā valsts dienestā, ko plānots pabeigt līdz 2010. gada beigām, šim mērķim piešķirot 27 miljonus latu. Sā dienesta izveidei nauda jau piešķirta 2005. gadā, taču dienesta izveidei tā tērēta netika, vēsta «Latvijas radio». Vienotā neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta izveidei paredzēta bija jau no 2005. gada, šim mērķim ar bijušā veselības ministra Gundara Bērziņa rīkojumu piešķirta nauda 39 miljonu latu apmērā. Vienotās neatliekamās palīdzības dienests izveidots tikai šogad, un šā dienesta darbībai atkal piešķirti līdzekļi, taču tā arī nav īstas skaidrības, kur palikusi un kam tērēti jau šim mērķim paredzētie un piešķirtie līdzekļi. Katastrofu medicīnas centra vadītājs Mārtiņš Šics skaidro, ka piešķirtie līdzekļi ieguldīti slimīnu renovācijā, bet paredzētajam mērķim nauda nav nonākusi. Neatliekamās medicīniskās palīdzības vienotā dienesta izveidei paredzēto līdzekļu izlietojumu, neatcerējās arī bijušais veselības ministrs Bērziņš. Saeimas deputāts Ingrīda Cīrceņe gan skaidro, ka dienesta izveide nevarētu prasīt pārāk daudz līdzekļus, jo darbosies ar patlaban slimīnu rīcībā esošiem resursiem. Tomēr jau šobrīd vienotā dienesta punkta izveidei tiek tērēti līdzekļi administratīviem izdevumiem, telpu īrei, automašīnu nomai, ofisa mēbelēm u.c. Turklat, neskaitoties uz vispārējiem algi samazinājumiem, dienestā algas tikušas palielinātas. Par Veselības ministrijas 2008. gada budžeta ekonomiskumu, efektivitāti un lietderīgumu likumības revīziju jau sākusi Valsts kontrole.

Ar grozījumiem likumos plāno samazināt diskrimināciju darba vietās

Lai nostiprinātu diskriminācijas aizliegumu darba un profesionālās izglītības jomā, veikti grozījumi vairākos likumos, kas izsludināti valsts sekretāru sanāksmē, TVNET informēja Labklājības ministrijas (LM) pārstāve Ilona Jurševska. Grozījumi izstrādāti Izglītības likumā, Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā un Fizisko personu — saimniecīkās darbības veicēju — diskriminācijas aizlieguma likumā. Grozījumi izstrādāti, pārņemot Eiropas Savienības direktīvu prasības, lai nodrošinātu iedzīvotāju aizsardzību pret nepamatoti atšķirīgu attieksmi atkarībā no dzimuma, rases vai etniskās piederības, skaidro LM. Grozījumi izglītības likumā paredz papildināt likumu ar normām, kas aizliezdz atšķirīgu attieksmi, nodrošinot profesionālās izglītības ieguvī. Veicot grozījumus Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā, plānots aizliegt atšķirīgu attieksmi, nodrošinot cilvēkiem pieejumu nodarbinātības atbalsta pakalpojumiem. Savukārt Fizisko personu — saimniecīkās darbības veicēju — diskriminācijas aizlieguma likums papildināts ar normām, kas aizliezdz atšķirīgu attieksmi, nodrošinot fiziskai personalai pieejumu saimniecīkajai darbībai. LM uzsvēr, ka grozījumi likumos pozitīvi ietekmēs iedzīvotāju iespējas un tiesības, jo tie nosaka, kas ir tieša un netieša diskriminācija, kā to atpazīt un kā aizstāvēt savas tiesības, ja ir notikusi diskriminācija. Tāpat grozījumiem likumos būs pozitīva ietekme uz neaizsargātākajām sabiedrības grupām, piemēram, sievietēm grūtniečības un pēc-dzemību atvainījuma laikā, nelabvēlīga attieksme pret kurām uzsakāma par diskrimināciju dzimuma dēļ. Grozījumi vēl būs jāsaskāro ar citām ministrijām un jāapstiprina Saeimā.

Sagatavoja T. Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasta: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktore),

65307057 (reklāmas un studinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Faks 65307057.

Par studinājumu saturu atbild to ienesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārējākājot atsaucē uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiesta SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesi (otrdien, piektien).

Katra atsevišķa dzīves epizode ir komēdija, bet dzīve kopumā ir traģēdija.

Valsts prezentam

Saeimas priekšsēdētājam

Ministru prezidentam

Regionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai

Latvijas Pašvaldību savienībai

Latvijas medijiem un sabiedribai

Latgales pašvaldību vadītāju atklātā vēstule

Ekonomiskā un finanšu krize valstī nebūt nav sasniegusī savu zemāko punktu, jo, kā liecina sociālekonomiskās situācijas prognozes Latgales pašvaldībās, iedzīvotāju dzīves līmenis strauji sāks pasliktināties tieši šajā rudeni un nākošajā ziemā.

Valsts realizētie taupības pasākumi ir noveduši pašvaldības bezizejas situācijā. Mēs, apakšā parakstījušies Latgales pašvaldību vadītāji, uzskatām par savu pienākumu vērst sabiedrības, mediju un politiku uzmanību uz draudošo situāciju, kādā visdrīzākajā laikā nokļūs liela daļa mūsu reģiona iedzīvotāju.

Pirmkārt, Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras (VOAVA) sagatavotie līguma grozījumi 2009. gada 2. pusgadam veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem faktiski izcīmē slimīcu bankrotu un Latgales iedzīvotāju atstāšanu bez medicīniskās palīdzības. Katastrofālais līdzekļu samazinājums stacionārās ārstniecības iestādēm Latgales reģionā novedis pie tā, ka lauku iedzīvotājiem vispār tiks liegta stacionārā medicīniskā palīdzība. Pēc Latgales plānošanas reģiona rīcībā esošiem datiem, salīdzinot finansējuma apjomu slimīcām šā gada 1. un 2. pusgadā, līdzekļu samazinājums ir katastrofāls:

Daugavpils slimīcāi — 62%,
Rēzeknes slimīcāi — 58%,
Preiļu slimīcāi — 62%,
Balvu slimīcāi — 76%,
Krāslavas slimīcāi — 66%,
Livānu slimīcāi — 82%,
Ludzas slimīcāi — 81%.

Šie skaitļi nozīmē tikai vienu — stacionārā aprūpe Latgalē (un arī citur valsti, izņemot Rīgu) tiek pakļauta pilnīgi iznīcībai. Vēlamies vērst uzmanību, ka lielai daļai lauku reģionu iedzīvotāju ienākumi nesasniedz pat iztikas minimumu, tādēļ viņi nespēs apmaksāt nedz nodoklus, nedz ārstēšanos lielajās daudzprofili slimīcās.

Lokālās slimīcās un to sniegtās ārstniecības iespējas iedzīvotājiem ir vienīgā pieejamā stacionārās palīdzības forma. Tādēļ mēs nevarām atbalstīt šādu valsts veselības aprūpes politiku, kas balstīta vienīgi uz ekonomiskiem apsvērumiem. Reālajā situācijā, kad pieaug bezdarbs un strauji krītas iedzīvotāju dzīves līmenis, ir nepieļaujami veikt veselības aprūpes reformas uz nabadzīgo iedzīvotāju rēķina. Samazinot finansējumu medicīnas aprūpei reģionos un padarot nepieejamu šo pakalpojumu lielai daļai iedzīvotāju, atbildīgām valsts amat-

personām ir jāsaprot, ka viņu rīcības rezultātā krize, ko izjutis ikviens ģimene, padzīlinās dramatiskos apmēros. Diemžēl šim nedz Latgales plānošanas reģiona, nedz Latgales pašvaldību vēstules un aicinājumi atbildīgām ministrijām nepieļauj reformas attīstību un slimīcu iznīcināšanu ir palikuši bez rezultāta.

Mēs, būdami Latgales iedzīvotāju tieši vēlēti varas pārstāvji, kategoriski iebilstam pret šādu finansējuma sadalījumu, kas faktiski nozīmē, ka iedzīvotāji līdzekļu trūkuma dēļ paliks vispār bez medicīniskās palīdzības vai meklēs to novēloti. Realizējot šādu politiku, valstīj ir jāuzņemas pilna atbildība, par križas padzīlināšanos un to, ka šābrižā nodokļu maksātāji nākotnē klūst par valsts uzturētām, darba nespējīgiem invalidiem. Uzskatām, ka nav pieļaujama pāreja uz maksas medicīnu, kas faktiski šobrīd notiek, situācijā, kad liela daļa iedzīvotāju dzīvo zem iztikas minimuma. Uzskatām, ka šāda rīcība ir noziedzīga, to neatbalstām un aicinām tā rikoties arī citu Latvijas pašvaldību vadītājus un sa biedrību.

Otrs jautājums, kas, tuvojoties jaunam mācību gadam, satrauc visus Latgales pašvaldību vadītājus, ir krasais finansējuma samazinājums mūzikas, mākslas un sporta skolām. Ja līdz šim šo mācīballestāžu pedagogu algas veidoja valsts piešķirta mērķotācija, tad no šī gada mērķotācijas apjoms ir samazināts par 80%, kas faktiski nozīmē šo skolu pilnīgu finansēšanu no pašvaldību līdzekļiem. Taču, ka zināms, Latvijā ir pašvaldības ar loti atšķirīgu finansiālo situāciju un iespējām. Latgales reģiona pašvaldību vadītāji līdzekļu trūkuma dēļ būs spiesti skolas slēgt, tādējādi iedzīvotājiem turpināt mācības mūzikas, mākslas vai sporta jomā. Mūsuprāt, nebūtu taisnīgi sodīt bērnus, kas dzīvo lauku reģionos tikai tādēļ, ka pašvaldībām nav naudas interēsu vai profesionālās ievirzes skolu uzturēšanai.

Mēs, pašvaldību vadītāji, kategoriski iebilstam pret valsts iestāžu problēmu risināšanu uz bērnu — Latvijas nākotnes, rēķina. Mūzikas, mākslas un sporta skolas ir pamats Latvijas sabiedrībai, kurā dzīvo nevis patēriņi, bet cilvēki, kas jau no mazotnes ir pieraduši izvirzīt un sasniegt konkrētus mērķus. Šobrīd bērniem trūcīgākās Latvijas novados tiks liegta iespēja attīstīt savu personību un iegūt izglītību mākslas, mūzikas un sporta skolā. Mūsuprāt, tā ir diskriminējoša un tuvredzīga rīcība, šodienas problēmu risināšanas vārdā atsakoties ne iespējas izglītot sociāli atbildīgu un

piļsonisku Latvijas sabiedrību.

Tuvojoties ziemai, mūs satrauc arī pensionāru liktenis, jo, iedzīvotāju strādāt algotu darbu un paralēli saņemt pilnu pensiju, valsts šos cilvēkus ir nostādījusi neapskaužamā situācijā. Jau tagad daudzi pensionāri ir izvēlies priekšā — iegādāties medikamentus vai samaksāt komunālos maksājumus. Pašvaldībās būtiski pieaug pirmreizējo palīdzības prasītāju skaits — pēc palīdzības griežas ģimenes, kur viens vai abi pieaugušie zaudējuši darbu, bet bezdarbnieku pabalstu izmaksas tuvojas beigām. Ģimenēm ir kredītais un mazgadīgi bērni. Lieki piebilst, ka cerīgās prognozes par dzīmībām pieaugumu, kas bija vērojams pēdējos gados, nākotnē tomēr nepiepildīsies, jo jaunajiem cilvēkiem nav drošības, ka nākotnē viņu un viņu bērnu sociālās garantijas netiks apdraudētas.

Pie šādas valsts politikas maldīgi ir cerēt, ka valsts neatrisinātās problēmas izdosies atrisināt pašvaldībām.

Nodokļu ieņēmumi strauji sarūk arī Latgales pašvaldību budžetos, un jau šodien daudzās pašvaldībās ir beigušies līdzekļi sociālo pabalstu izmaksai. Valsts politiku rīcība, būtiski saņemot finansējumu primāro funkciju — izglītības un medicīniskās aprūpes nodrošināšanai, pašvaldības nostādījusi kīlnieku lomā, ja tās vairs nespēj apmierināt iedzīvotāju vajadzības un realizēt tām ar likumu uzliktās funkcijas.

Šīs atklātās vēstules mērķis ir vērst sabiedrības un politiku uzmanību uz to, ka valsts finansiālās problēmas ir nepieļaujami risināt uz mazaizsāgato iedzīvotāju, slimnieku un bērnu rēķina. Uzskatām, ka šādas rīcības rezultātā tiek diskriminēti tieši Latvijas lauku reģionos dzīvojošie iedzīvotāji. Mēs pieprasām nekavējoties pārskatīt finansējuma sadalījumu tā, lai cietējī nebūtu reģionu iedzīvotāji, pretēja gadījumā brīdinām, ka tiks apsvērt iespēja rikot plašas reģionālās un valsts mēroga protesta akcijas.

Atklāto vēstuli parakstījuši
20 Latgales reģiona
pašvaldību vadītāji,
tajā skaitā arī

Līvānu novada domes
priekšsēdētājs Andris Vaivods,
Aglonas novada domes
priekšsēdētājs Andris Badūns,
Vārkavas novada domes
priekšsēdētāja Antra Vilcāne,
Riebiņu novada domes
priekšsēdētājs Ilmārs Meluškans
un Preiļu novada domes
priekšsēdētājs Aldis Adamovičs

Sava novada patriots

Uz Preiļu novada domes tehniskās daļas vadītāja JĀNA SKUTELA rakstāmgalda vairākas kaudzites ar vizītkartēm. Vismaz pāris simti vizītkaršu te ir noteikti. Sakrājušās desmit gadu laikā, kopš viņš strādā tehniskajā daļā. Taču tā nav vienkārša vizītkaršu kolekcija. Vismaz trešā daļa no tām noder sadarbības kontaktu uzturēšanai vai atjaunošanai sarežģītajā Jāņa darbā — novada saimniecības pārzināšanā un vadīšanā. Tās iegūtas dažādos būvniecības un komunalās saimniecības nozaru pasākumos, izstādēs, vārdu sakot, lietišķos saietos.

Jānis Skutels ir ists savas dzimtās puses patriots. Dzimis, audzis un skolojies Aizkalnē, tēta — kolhoza celtnieka — vadībā iemācījies rokās turēt āmuru, vērojis, kā top kopsaimniecības jaunceltnes, bet jau prātīgākos puikas gados arī pats kopā ar draugiem pa vasarām pieplēnijies celtniecībā. Pēc pamatskolas absolviēšanas Jānis pat nešaubījās, ka kļūs par celtnieku, un iestājās Maltas sovhoztechnikumā.

— Kur jums, kā jaunajam speciālistam, bija pirmā darba vieta?

— Mani norikoja uz kolhozu «Arājs» (tagadējā Vārkavas novadā), taču pastrādāt sanāca maz, jo iesauca padomju armijā. Arī militārā dienesta laikā strādāju celtniecības bataljonā. Labā vietā — pie Melnās jūras, Sočos, Anapā. Būvējām pionieri nometnes, atpūtas kompleksus jūras krastā. Biju būvdarbu vadītāja palīgs, pēc tam mani iecēla par nodalas vadītāju. Vēlākos gados, kad nopirku savu pirmo «Moskvīču», aizbraucu aplūkot, kur pagāja armijas gadi, tiesa, gluži tajās pat vietās nebiju.

Pēc atgriešanās mājas man piedāvāja darbu Preiļu rajona lauk-saimniecības pārvaldē, kapitālās celtniecības daļā par daļas priekš-sēdētāja vietnieku.

— Jums bija jāvada fermu kompleksu, kantoru, bērnu-dārzu un tamlīdzīgu objektu celtniecība visā rajona lauku teritorijā?

— Jā. 70. – 80. gados notika vērienīga celtniecība. Žēl, ka tagad daudzas šīs celtnes netiek izmantotas vai privatizācijas rezultātā izdemolētas un nojauktas. Būvējām miljonus rubļu (padomju laika naudā) vērtus objektus — pīlu, cūku, liellopu fermas, zāles miltu pārstrādes cehus, minērālmēslu noliktavas, dzīvojamās mājas. Celtniecības materiālu padomju valstī bija pietiekoši, tos piegādāja, cik vien vajadzēja, taču bieži vien pietrūka celtnieku, un objektu būvniecība ievilkās. Mūsdienās, ja vien pasūtītājam ir līdzekļi, celšana notiek daudz ātrākos tempos. Ir arī modernāka celtniecības tehnika, jaunas tehnoloģijas. Arī materiālu izvēle milzīga. Ne tā kā agrāk, kad, piemēram, jumta segumam neko daudz vairāk par šiferi nevarēja izvēlēties. Vai arī namu sienām — Lodē ražotus kieģēļus. Ja valstī ekonomiskā politika būtu pareizāka, daudz ko no šīm celtnēm varēja saglabāt un izmantot arī tagadējos laikos.

Kapitālās celtniecības daļa kontroleja būvniecības gaitu, organizējām materiālu, iekārtu piegādi, veicām būvraudzību. Objekts cēla gan saimnieciskā kārtā — kolhozu būvbrigādes, gan arī būvorganizācijas. Protams, ar ipašu arhitektūru tā laika objekti neizcēlās. Tika būvēts pēc tipveida projektiem, ko piesaistīja konkrētai vietai. Dažos ciematos gan tika izstrādāti individuāli projekti klubū — kantoru ēkām. Tādu uzcēla Sutros, bet, piemēram, Aizkalnē būvēja palika nepabeigta. Tur bija jau gatavas siltumtrases, uz būvēta katlu māju, tika komplek-

lists, kas nodarbojas ar ceļu uzturēšanas darbu organizēšanu, speciālists, kas nodarbojas ar pāzemes komunikāciju tīklu saimniecību un pilsētas uzturēšanas pārraudzību, un es, kas galvenokārt pārzina celtniecības jautājumus.

— Un tā, jau desmit gadus jūs atbildat par visiem tehniskas dabas jautājumiem, kas saistīti ar Preiļu saimniecību. Ar ko sākās Preiļu atdzīmšana un izaugsme, kas tik plašus apmērus ieguva tieši ieprēkšķeos — par treknajiem dēvētajos — gados?

— Atceros, ka pilsētā, Brīvības ielā, tikai vienā vietā dažos kvadrātmetros bija bruņa segums. Pēc tam sāka attīstīties bruņa rāzošana, un tagad pilsētā visas galvenās ietves ir brūgētas. Lielāka rosība sākās, kad pilsēta gatavoja Trīsvaigžņu sporta spēlēm. Preiļu pilsētas dome toreiz uzņēmās ne vien pilsētas, bet arī rajona padomes pakļautībā esošu objektu sakārtošanu. Renovāciju piedzīvoja sporta skola, stadions, arī estrāde parkā. Nolēmām atjaunot estrādes solu pamatnes, bet pašus solus gatavot no pamatiem materiāliem, un tie tagad jau ir izturējuši daudzus gadus. Vēl pirms Trīsvaigžņu spēlēm tika pabeigta ģimnāzijas sporta zāle, 1. pamatskolas sporta zāles celtniecība, ierīkota sporta laukums pie tās. Arī pamatskola notika renovācija, uzlabojot tās energoefektivitāti. Vēlāko gadu laikā atbilstoši finansiālajām iespējām turpinājām ģimnāzijas piebūves celtniecības darbus. Taču kopumā ģimnāzijas ēku kompleksa būvdarbi nav pabeigti joprojām.

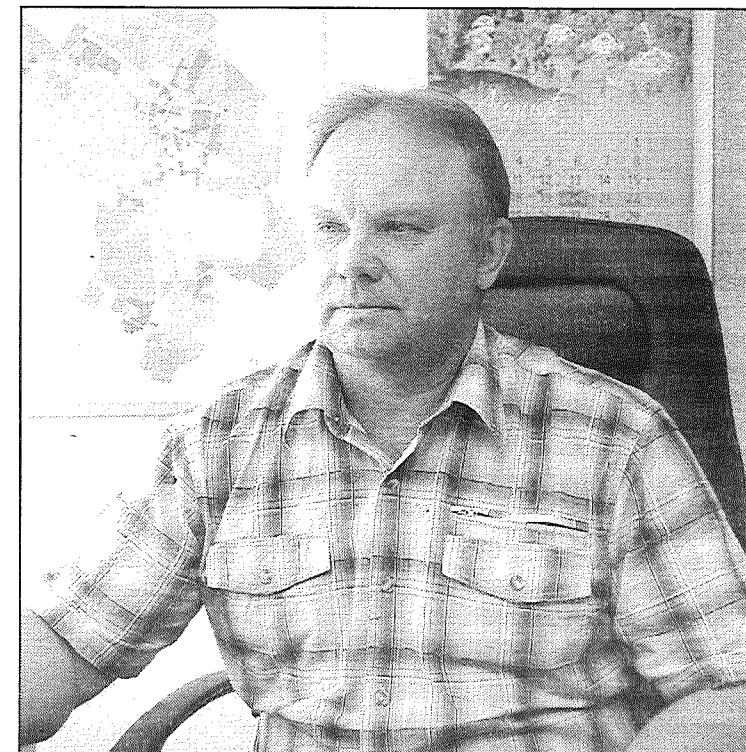
Nozīmīgs objekts pilsētas dzīvē bija kultūras nama atjaunošana.

Sie desmit gadi palikuši atmiņā arī ar citiem lieliem un pilsētnieku dzīvē svarīgiem objektiem. Renovēta bibliotēkas ēka. Uzcelta 1. pamatskolas piebūve. Tapusi vieglātētikas manēža pie 2. vidusskolas, trenāžieru zāle šajā skolā, atjaunotas abu skolu kopīgās darbnīcas. Atjaunots viens korpus pirmsskolas izglītības iestādes «Pasacīņa» filiālē «Auseklītis», tagad notiek otrs un trešās kārtas renovācijas darbi. Kaut gan, godīgi jāsaka, ka vieglāk ir uzbūvēt kaut ko jaunu, nevis renovēt veco. Vecajās ēkās ir saplāšušas sienas, nevienādā limenī grīdas un citi trūkumi. Darbi veikti arī daudzos mazākos objektos.

Līdz nepazīšanai izmainījušies galvenie krustojumi Preiļos, labiekārtotas lielākās ielas. Veikts milzum daudz darba, kas ārēji varbūt nav redzami, piemēram, kanalizācijas tīklu, siltumtrašu rekonstrukcija. Daudzas ieceres, arī tajā laikā, kad naudas bija pietiekīgi, tomēr nevarējām realizēt, jo nami atrodas uz privātpašnieku zemes, un viņi savukārt pieprasīja nesamērīgi lielu kompensāciju, piemēram, par autostāvvietu pa-plāšināšanu pie mājām.

— Tā gan bija liela atbildība! Tagad, jo gads, jo viss, kas saistīts ar pasu izsniegšanu, klūst sarežģītāks, slēpenāks.

— Nebija nekādu problēmu. Viss notika likumīgi un kārtīgi. Pamazām atsakās celtniecība, sākās saimnieciskā rosība, un 1999. gada jūnijā mani pieņēma darbā Preiļu pilsētas (tagad — novada) domē par speciālistu komunalajos jautājumos. Vēlāk tika izveidota tehniskā daļa un mani iecēla par tās vadītāju. Sākumā darbinieku skaits bija divi. Arī tagad — taupības apstākļos — esam tikai trīs darbinieki: speciā-

● Jānis Skutels ar savu rūpīgo, precizo darbu Preiļu novada tehniskās daļas vadītāja amatā, ar savām plašajām zināšanām celtniecībā, komunalās saimniecības un pilsētas uzturēšanas jomā ir pierādījis sevi kā īstenu novada patriotu. Foto: A.Šņepsts

● Viens no Jāņa Skutela valaspriekiem ir ceļošana. Savulaik ceļi biežāk veda uz austrumu un dienvidu republikām, pēdējos gados ieskats gūts par Eiropas valstīm. Bet kopā ar ģimeni — dzīvesbiedri Gailīnu un meitu Renāti patīk pavadīt laiku arī Latvijas skaistākajās vietas. Foto no J.Skutela personīgā arhīva

— Kas ir tāds, ko noteikti pilsētā vajadzēja izdarīt un ko naudas trūkuma dēļ nācies atlīkt?

— Rēzeknes ielas rekonstrukcija, kam jau ir izstrādāts tehniskais projekts. Tagad šiem darbiem jāgaida labāki laiki. Tāpat arī daudzstāvu dzīvojamo māju siltināšana, kas būtu jāveic kopā ar iedzīvotajiem, bet diemžel viņi pašlaik neriskē nemt kreditus bankā. Tāpat būtu jāparūpējas par kopējo pilsētas izskatu, pievēršoties sabrukušu un pussagrūvutu šķūnišu jautājumam. Sagaidot labākus laikus, jaunu un modernu izskatu iegūs arī Preiļu centrs.

Vēcās pils atjaunošana, pānsājas ierīkošana Līčos, jaunas autostacijas izbūve, iekšpagalmu un piebraucamo ceļu sakārtošana, — darāmā tuvākajā nākotnē vēl daudz.

L.Rancāne

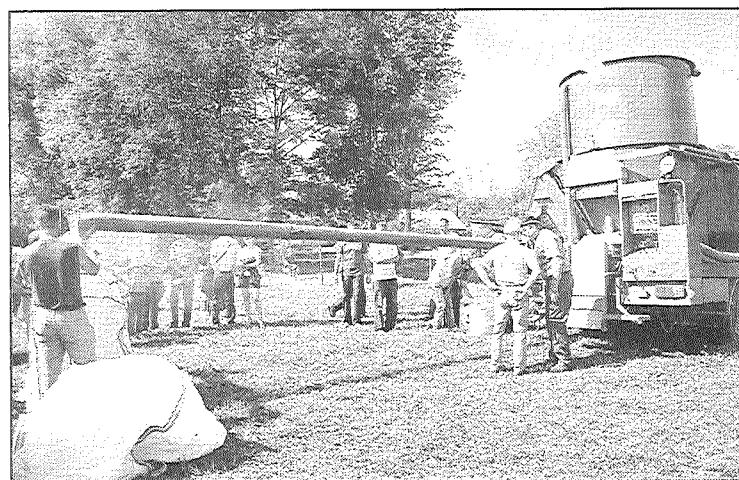
Demonstrēja un izsolīja liellopus

● Zemnieku saimniecības «Jaunaudzes» īpašniece Maruta Plivda (no kreisās) pasākuma atklāšanā pateicās Latvijas gaļas liellopu audzētāju asociācijai. No labās — asociācijas ciltslietu speciāliste Ieva Freidenfelde.

● Herefordas šķirnes pārstāvji. Kādreiz senatnē šos dzīvniekus izmantoja ne tikai piena vai gaļas ieguvei, bet arī kā vilcējspēku. Herefordi ir vieni no vieglāk audzējamām un uzturamām gaļas lopu šķirnēm.

● Šis agregāts pēc izsaukuma ierodas pie zemniekiem mājās un viņu izaudzētos graudus pārstrādā lopbarībā.

Sākums 1. lappusē.

Gaļas liellopu demonstrējumi, seminārs un izsole notika projekta «Starptautiska un vietēja mēroga dzīvnieku ciltsvērtības noteikšanas un darbaspēju pārbaudes pasākumu organizēšana» ietvaros. Kā «Novadnieku» informēja Maruta Plivda, zemnieku saimniecības «Jaunaudzes» īpašniece, vieta šī pasākuma norisei nav izvēlēta nejauši, jo šajā saimniecībā izveidots Simentāles šķirnes gaļas govju ganāmpulks — desmit govvis un harēma īpašnieks — bullis Pablo. Viņš jau itin naski parūpējies par dzimtas turpināšanu. Govim līdzī stāgā trīs teliņi.

— Latvijas gaļas liellopu audzētāju asociācija, acīmredzot, ievēroja mūsu interesi par tūšķirnes lopiem, un nolēma šo semināru rīkot pie mums, — sacīja Maruta Plivda, — lai parādītu gan mūsu ganāmpulku, gan arī citu zemnieku audzējumus. Izstādē pārstāvētas dažādas Latvijas vietas, tālāko ceļu mērojuši liellopi no Babītes pagasta. Savukārt ieinteresētie zemnieki un potenciālie pircēji ieradušies pat no Kurzemes. Interesanti, ka šeit var iepazīties ar dažādām galas liellopu šķirnēm, un atzīstami tas, ka asociācija veic šādu darbu, popularizējot gaļas liellopu audzēšanu, gan arī radot iespēju savstarpēji iepazīties šīs nozares pārstāvjiem. Kontakti ir ļoti noderīgi, lai uzlabotu ganāmpulka kvalitati, apmainītos savā piēredzē.

Dūmakainas, brūnganas, pelnu pelēkas, blondas un tumši brūnas, pinkainas un gludspalvainas galvas rāmi vēroja apkārt esošo

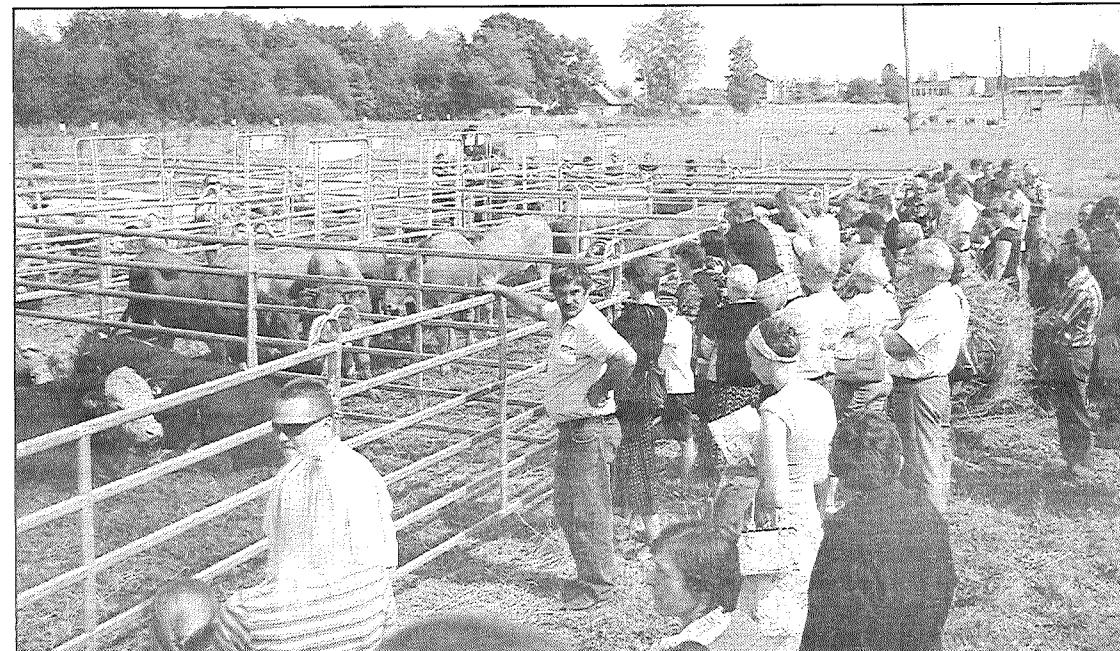
cilvēku pūli. Mājlopi bija paēdiņati un padzīrdināti, un, acīmredzot, pieradināti pie sabiedrības, tāpēc bez satraukuma uzņēma skatītāju interesī par viņiem. Maruta Plivda stāstīja, ka uz izstādi gan nav ieradies vēl kādas īpašas — Galoveju — šķirnes pārstāvīs, kura saimniekiem tā arī nav izdevies lopiņu nokert atvešanai. Tas būtu pavisam neparasts, — abi gali melni, vidus balts, sacīja zemniece.

Atklājot pasākumu, Maruta Plivda Gaļas liellopu audzētāju asociācijai un tās priekšsēdētājai Aijai Ādamai izteica pateicību par asociācijas veikto darbu galas lopu šķirņu popularizēšanā Latvijā. Asociācijas ciltslietu speciāliste Ieva Freidenfelde savukārt pateicās «Jaunaudžu» īpašnieci par iespēju pasākumu rikot viņas īpašumā, kā arī stāstīja, ka izstādē pārstāvētas gandrīz visas Latvijā audzētās gaļas liellopu šķirnes.

Par katrau no šķirnes pārstāvjiem tika sniegtā izsmēloša informācija. Zemnieki ieinteresēti nokausījās gan par Francijā izveidotajām Limuzīnas un Šarolē šķirnēm, gan par Skotijā radītās Hailandes šķirnes lopiņiem ar iespējīga garuma ragiem, gan no Šveices nākušajiem simentāliem, gan Anglijas masīvajiem Herefordas šķirnes vārda nesējiem un cietiem. Arī vārdi vien bija ko vērti, piemēram, trīs Hailandes šķirnes pārstāvji no Daugavpils rajona varēja lepoties, ka saucas Ēngels, Cicerons un Cezars. Savukārt divu Limuzīnas šķirnes liellopu dokumentos rakstīts, ka viens no viņiem ir Eross, bet otrs — Bentlijs. Abi uz Līciem bija ieradušies no Krāslavas rajona.

● Atraktīvie Hailandes šķirnes dzīvnieki. Mazprasigi, labi izmanto barību, un, kā tika teikts par viņiem, labi noder aizaugušās platībās, kas jāatbrivo no krūmājiem un zāles.

● No tuvākām un tālākām vietām atbraukušie zemnieki ieinteresēti pētīja skaistos dzīvniekus.
Foto: A. Šnepsts

Bet Šarolē šķirnes pārstāvis Frīdis visus pārspēja ar savu ievērojamo svaru — 1038 kilogramiem.

Klātesošajiem zemniekiem bija

iespēja vērot arī pārvietojamā graudu placināmā aggregāta darbošanos. Šī tehnika var ierasties jebkurā saimniecībā, ar savu garo «snipi» graudus automātiski pa-

ņemt 20 metru attālumā no apcirkņiem, tvertnēm vai pat no maišiem, bet pēc pārstrādes no-vietot turpat atpakaļ.

L.Rancāne

Rūgtā skolotāju maize

● Eiropas skolotājiem trūkst stimulu attīstībai, bet strādāt traucē slikta uzvedība klasēs

Reti kurā Eiropas Savienibas (ES) dalībvalstī skolotājus pašlaik tā nodarbina atalgojuma jautājums, kā tas ir Latvija. Trīm ceturtdaļām Eiropas skolotāju, izrādās, trūkst stimulu, lai uzlabotu mācīšanas kvalitāti. Bet piektā daļa pedagogu atzīst, ka pilnvērtīgi strādāt traucē skolēnu sliktā uzvedība stundu laikā. Tā secināts Ekonomiskās sadarbinības un attīstības organizācijas (ESAO) jaunākajā ziņojumā, kas tapis ar Eiropas Komisijas atbalstu.

Sis ir pirmais ziņojums, kurā iekļaujā starptautiski salīdzināmi dati par apstākļiem, kas ietekmē skolotājus. Tāja apkopota informācija par 23 ES dalībvalstīm, izņemot Latviju. Izpētes rezultāti ieziņē ne pārāk gaiss iestātu pedagošu darba apstākļos.

Vairāk nekā 90 procenti skolotāju Australijā, Belģijā, Dānijs, Irijā un Norvēģijā atbildējuši, ka necer saņemt atzinību par mācīšanas kvalitātes uzlabošanu. Lai gan Bulgārijas un Polijas skolotāji nav tik pesimistiski, tomēr arī šajās valstīs gandrīz puse no viņiem nejūt stimu-

lu veikt uzlabojumus. Dažās valstīs skolotājiem ne tikai trūkst stimulu veikt uzlabojumus, bet netiek arī nodrošināts sistematisks darba vērtējums vai atsauksmes par darba kvalitāti. Šāda situācija attieksme uz 25 procentiem skolotāju vērojama Irijā un Portugālē, uz 45 procentiem — Spānijā un 55 procentiem — Igaunijā, Itālijā un Slovākijā.

Spānijā vairāk nekā 70 procenti skolotāju vidusskolas jaunākajās klasēs strādā apstākļos, kad slikta uzvedība klasē «zināmā mērā» vai «loti» traucē mācību procesam. Izrādās, ka 13 procenti no mācību laika skolotājiem jātērē, lai nodrošinātu klasē kārtību. Bulgārijā, Igaunijā, Lietuvā un Polijā kārtības uzturēšanai tiek zaudēts līdz 10 procentiem no mācību stundu laika.

Citi nelāgi faktori, neskaitot sliktu uzvedību klasē, bija skolas neapmeklēšana — 46 procenti, skolēnu nosebošanās — 39 procenti, rupjibū un laimuvārdū lietošana — 37 procenti, kā arī klassesbiedru iebiedēšana vai mutiskā vardarbība pret tiem — 35 procenti.

Tikmēr kopumā 38 procenti skolotāju strādā skolās, kurās nepietiek kvalificētu darbinieku. Polijā šī problēma bi-

ja aktuāla tikai 12 procentos skolu, bet Turcijā darbinieku trūkums jūtams 78 procentos mācību iestāžu.

Jans Figels, Eiropas izglītības, mācību, kultūras un jaunatnes lietu komisārs: «Tiek lēsts, ka ES ir aptuveni 6,4 miljoni skolotāju. Lai nodrošinātu pie-mērotāko mācīšanas metodi strauji mainīgajā klasēs atmosfērā, viņiem ir nepieciešama visa iespējamā palīdzība, ko var sniegt izglītības pārvaldes iestādes. Tāpēc no politikas veidotāju pusēs ir vajadzīga izlēmība un apņēšanās at-balstīt mūsu skolotājus, ne tikai pilnveidojot viņu apmācību, bet arī uzlabojot skolotāju darba apstākļus.»

Pētījumā piedalījās 23 valstis: Austrālija, Austrija, Belģija (flāmu kopiena), Brazilija, Bulgārija, Dānija, Igaunija, Ungārija, Īlande, Irija, Itālija, Koreja, Lietuva, Malaizija, Malta, Meksika, Norvēģija, Polija, Portugāle, Slovākija, Slovēnija, Spānija un Turcija. Katrā no minētajām valstīm pēc nejaušības principa izraudzīja aptuveni 200 skolas, kurās vienu anketu izpildīja skolas direktors, bet 20 anketas tika iedotas pēc nejaušības principa izraudzītiem skolotājiem.

No preses materiāliem

**LĪDZ
1. SEPTEMBRIM
— 6 DIENAS**

**Pirmais
mācību gads
jaunos
apstākļos**

Jersikas pamatskola šo mācību gadu uzsāks vairs ne kā Jersikas pagasta, bet gan kā Livānu novada skola.

Mācību iestādes direktore Inese Jaunušāne «Novadniekiem» stāstīja, ka neatkarīgi no smagā ekonomiskās krīzes, kas negatīvi iespaido izglītības jomu, skola ar novada pašvaldības atbalstu ir sagatavojušies jaunajam mācību gadam. Protams, liejiem kosmētiskajiem remontiem šogad līdzekļu nebija, atlāvāmies izlietot tikai vienu krāsu bundžu, teica direktore, taču visas telpas ir sakārtotas, spodras un tīras bērnu uzņemšanai 1. septembrī. Kādā telpā nojaukta viena starpsiena, tādējādi palielinot angļu valodas kabinetu. Pēc vecāku lūguma šo priekšmetu skolā māca padziļināti. Veikti arī labiekārtošanas darbi skolas teritorijā.

Novada dome, izmantojot pilnvaras lemt par bērnu skaitu klasē, noteikusi, ka novada lauku skolās minimālais skaits ir 10 skolēni (līdz šim valstī attiecībā uz lauku skolām minimālais skolēnu skaits klasē bija astoņi). Inese Jaunušāne prognozē, ka visās, izņemot 9. klasi, nebūs māžāk par desmit skolēniem. Tomēr 9. klase netiks apvienota ar citu, jo tai ir īpašs statuss, skolēniem jāgatavojas eksāmeniem par pamatskolas kursa apgūšanu.

Skolā pastāvēs arī pirmsskolas izglītības grupa 4 - 6 gadus veciem bērniem. Tieki prognozēts, ka šo grupu apmeklēs 17 mazuli. Viņi nodarbīsies pirmsskolas izglītības skolotājas un skolotāja palīdzības vadībā. Līdz šim pirmsskolas izglītības pedagogu darbs tika apmaksāts no valsts. Tagad šis pienākums uzlikts pašvaldībām. Inese Jaunušāne stāstīja, ka novada dome apņēmusies apmaksāt šo speciālistu darbu, pirmsskolas izglītības skolotājai maksājot 200, palīdzi — 180 latu lielu algu.

Darbu Jersikas pamatskolā atstājuši divi pēn-sijas vecuma pedagogi. Viens no viņiem mācīja ģeogrāfiju un ķīmiju, otrs — mājturību. Skolas vadība jau sameklējusi jaunus kadrus šo priekšmetu mācīšanai. Tie būs trīs skolotāji, kas mācis katru no šiem priekšmetiem, skolā ierodoties uz vienu — divām dienām nedēļā.

Valdība noteikusi līdz 255 latiem par vienu pedagoģisko likmī, skolotājiem tas ir jūtams atalgojuma samazinājums, jo vairākiem priekšmetu skolotājiem pilna likme nemaz nesanāk, teica direktore. Tāpēc pedagogu vidū valdot dažādus noskaņojums. Vieni priečājas, ka darbs to-mēr ir, citi nobāžušies par to, kā dzīvot ar visai zemo atalgojumu. Skolai pašlaik nav paredzēti līdzekļi arī psihologa, logopēda likmēm.

Direktore vairāk nobāžusies par pirmklasniekiem. Obligātājā mācību plānā viņiem noteiktas 22 stundas nedēļā. Divas dienas mazie mācīšies pa piecām stundām, trīs — pa četrām stundām dienā. Tas nozīmējot, ka jau ap pulksten 12.00 – 13.00 pirmklasnieki būs brīvi. Taču skolas autobuss skolēnus uz mājām nogādā ap-pusētēriem. Kas ar pirmklasniekiem nodarbīsies līdz tam laikam? Līdzekļi pagarinātās grupas darbam nav paredzēti. Finansējums nav piešķirts arī fakultativajām nodarbībām, samazināts apmaksāto konsultāciju daudzums.

Protams, tāds pacilāts noskaņojums, ar kādu 1. septembrī sagaidījām iepriekšējos gados, skolā nevalda, tomēr esam gatavi strādāt arī jaunajos — stingras taupības apstākļos, uzsvēra Inese Jaunušāne.

Koķe: skolu tīkla sakārtošanā svārīgākais ir izglītības kvalitāte

Izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe atzinīgi vērtē pašvaldību darbu, sakārtojot skolu tīklu un risinot ar to saistītos jautājumus, piemēram, skolēnu pārvadāšana. Taču vienlaikus ministre ļoti precīzi un konkrēti uzrunājusi pašvaldības un aicina tās kopīgi ar iesaistītajām pusēm (vecāki, skolēni, skolu pašpārvaldes) kā būtiskākos kritērijus skolu tīkla sakārtošanā nemt vērā izglītības kvalitāti, skolēnu sekmības dinamikas rādītājus un skolas darbības efektivitāti.

T.Koķe personīgi sekot līdzī pašvaldību pieņemtajiem lēmumiem saistībā ar skolu tīkla sakārtošanu un Izglītības un zinātnes ministrijā (IZM) pašvaldību iesniegtajiem dokumentiem par skolu reorganizāciju vai likvidāciju, lai ne-ciestu kvalitatīvi strādājošas izglītības iestādes, informē izglītības un zinātnes ministres padomniece komunikācijas jautājumos Agnese Korbe.

«Viens no būtiskākajiem un svarīgā-

kajiem kritērijiem skolas pastāvēšanai ir izglītības kvalitāte, kā arī — skolas darbības efektivitāte. Tādēļ, tiekoties ar gan ar iepriekšējo, gan ar jauno pašvaldību vadītājiem un pārstāvjiem, vairākkārt esmu uzsvērusi un joprojām aicinu pirms lēmumu pieņemšanas izanalizēt datus, nemt vērā izglītības kvalitātes un skolēnu sekmības rādītājus, kā arī skolu darbības efektivitāti un piepildījumu — uzsvēr ministre. Viņa piebilst, ka savukārt IZM arī strādā pie Eiropas Savienibas (ES) struktūrfondu aktivitātes «Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos», lai veicinātu skolotāju darba kvalitāti, konkurenčspēju, profesionālo un sektorālo mobilitāti. Sim mērķim paredzēti 20 miljoni latu no Eiropas Sociāla fonda, kā rezultātā skolotājiem būs iespējams saņemt atbalstu darbam izglītības iestādē nepieciešamajai pārkvalifikācijai; papildināt zināšanas jaunu kompetenču un prasmju ieguvei, tajā skaitā — uzņēmējspēju, komercdarbības vai pašnodarbinātības attīstīšanai; vai iegūt aktīvo apmācību darba vietā izglītības iestādē, lai veici-

nātu savu profesionālā darba kvalitātes novērtējumu un nodrošinātu papildus zināšanu, prasmju un pieredzes ieguvi izglītības kvalitātes paaugstināšanai. Slobidība pašvaldībām salīdzinoši ātri jāpienēm lēmumi par skolu tīklu, taču vienlaikus šiem lēmumiem jābūt balstītiem uz konkrētu analizi, kā arī — procesam jābūt atklātam. Saskaņā ar valstī noteikto kārtību, pašvaldības ie-sniedz IZM dokumentus par skolu reorganizāciju vai slēgšanu. Slobidībā IZM saņēmusi vēstules no pašvaldībām par 36 skolu slēgšanu un 68 izglītības iestāžu reorganizāciju, kā rezultātā pašvaldības plānojušas izveidot 39 skolas vai pirmsskolas izglītības iestādes.

Slobidībā IZM saskaņojusi 27 skolu slēgšanu. Savukārt saistībā ar reorganizāciju IZM devusi saskaņojumus pašvaldībam, kā rezultātā būs 27 jaunas izglītības iestādes, par pārējām saskaņojumi vēl nav sniegti. Informācija par reorganizētajām un slēgtajām skolām regulāri tiek papildināta un tā atrodama IZM mājas lapā: <<http://izm.izm.gov.lv/nozares-politika/izglitiba/vispareja-izglitiba/aktualitates/3902.html>>.

Būs pieejams Sorosa fonda finansējums lauku skolu pārveidei

Izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe un Sorosa fonda — Latvija (SFL) pārstāvji vienojušies par atbalsta programmu Latvijas skolām un par skolu pilnveides iespējām pārmaiņu laikā.

SFL saņēmis apstiprinājumu par 1 388 000 miljonu eiro (975 492 latu) piešķiršanu. Atbalstu piešķirs 40 - 50 skolām, lai veicinātu un atbalstītu to veidošanu par daudzfunkcio-nāliem kultūras un izglītības centriem. Programmā «Pār-

maiņu iespēja skolām» atklāta konkursa kārtībā varēs pieteikties pašvaldības ar savām izglītības iestādēm. Līdzekļi skolu atbalstam tiks piešķirti no Dž.Sorosa izveidotā Ārkārtas palīdzības fonda.

Ministre T.Koķe aicina pašvaldību vadītājus izmantot šo iespēju, jo skola kā daudzfunkcionāls centrs sekmēs arī no-vada vai pilsētas ilgtspēju. No 2009. gada 25. augusta projekta pieteikuma anketa pieejama SFL un IZM mājas lapā.

Apstiprināta jauna sistēma maksas atvieglojumiem sabiedriskajā transportā

Turpmāk tiesības izmantot maksas atvieglojumus sabiedriskajā transportā regionālajos starppilsētu un vietējās nozīmes maršrutos tiks piešķirtas sešām pasažieru kategorijām līdzšinējo vienpadsmīt vietā, informē Satiksmes ministrijas sabiedrisko attiecību speciāliste Sandra Maļuha.

Šādas izmaiņas paredz 4. augustā valdībā atbalstītais Ministru kabineta noteikumu projekts «Noteikumi par pasažieru kategorijām, kuras ir tiesīgas izmantot braukšanas maksas atvieglojumus maršrutu tikla maršrutos». To izstrādājusi un valdībā izskatīšanai iesniegusi Satiksmes ministrija, nēmot vērā vairāku atbildīgo ministriju, kā arī vairāku biedrību un asociāciju ieteikumus.

Turpmāk bez maksas regionālajos starppilsētu un vietējās nozīmes maršrutos varēs pārvietoties pirmsskolas vecuma bērni, 1. grupas invalidi, bērni invalidi, kā arī bāreni un bez vecāku gādības palikušie bērni, kuri atrodas audžuģimēnēs, aizbildnībā, bērnu aprūpes institūcijās vai mācās vispārējās un profesionālajās izglītības iestādēs. Politiski represētās personas un nacionālās pretošās kustības dalībnieki, tāpat kā līdz šim, bez maksas varēs izmantot regionālos starppilsētu nozīmes maršrutos. Savukārt 2. grupas invalidi un personas, kuras pavada 1. grupas invalidu vai bērnu invalidu regionālos starppilsētu un vietējās nozīmes maršrutos turpmāk varēs izmantot ar 50% atlaidi.

Braukšanas maksas atvieglojumus līdzšinējā apmērā saņems arī ārpus pilsētas teritorijas dzīvojošie skolēni. 1. – 9. klases bērniem būs tiesības saņemt kompensāciju 100% apmērā par sabiedriskā transporta izmantošanu mācību gadā pilsētas nozīmes, regionālajā starppilsētu un vietējās nozīmes maršrutā pašvaldības administratīvajā teritorijā. Savukārt uz 10. – 12. klases skolēniem, kas mācās klātienē, attieksies braukšanas izdevumu kompensācija 50% apmērā iepriekš minētajā maršrutu tiklā. Bilete skolēniem būs jāiegādājas par pilnu maksu, bet braukšanas izdevumi iepriekš noteiktā kārtībā tiks atlīdzināti no pašvaldības budžeta.

Nosacījumi par piešķirtajiem braukšanas maksas atvieglojumiem personām ar invaliditāti stāsies spēkā tikai pēc attiecīgu grozījumu veikšanas likumā par invaliditātes jautājumiem. Līdz tam 1. un 2. grupas invalidiem, bērniem invalidiem un personai, kas pavada 1. grupas invalidu vai bērnu invalidu, ir tiesības bez maksas izmantot sabiedrisko transportlīdzekli, kas pārvadā pasažierus pilsētas nozīmes, regionālā starppilsētu un regionālā vietējās nozīmes maršrutā.

Jauni noteikumi maksas atvieglojumiem sabiedriskajā transportā tika izstrādāti, jo valsts budžeta līdzekļi, lai kompensētu pārvadātājiem radītos zaudējumus, ir nepietiekami. Dotācija sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai samazināta par 7,5 miljoniem latu, lai varētu samazināt valsts budžeta deficitu par 500 miljoniem latu. Finansējums dotācijai veidojās no vairākām budžeta programmām — Satiksmes ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Labklājības ministrijas, Regionālās un pašvaldību lietu ministrijas un citām. Tādēļ, lai izstrādātu jaunos noteikumus, nēmot vērā valsts budžeta iespējas, Satiksmes ministrija un Autotransporta direkcija konsultējās un panāca vienošanos ar atlīdzīgajām institūcijām (Izglītības un zinātnes ministriju, Labklājības ministriju, Latvijas Pašvaldību savienību u.c.) par kategorijām, kurām tiks piešķirti braukšanas maksas atvieglojumi.

Kā jau ziņots, no šī gada 1. jūlijā zaudējumi par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu pilsētas nozīmes pārvadājumos pilnībā kompensējami no attiecīgās pašvaldības budžeta. Pašvaldībām ir tiesības noteikt braukšanas maksas atvieglojumus savā administratīvajā teritorijā, tādējādi kompensējot pārvadātājam radītos zaudējumus no pašvaldības budžeta. Regionālajos vietējās nozīmes un pilsētas nozīmes maršrutos braukšanas maksas atvieglojumus pašvaldības var noteikt brīvprātīgi, ievērojot pašvaldības budžetā paredzētos finanšu līdzekļus. Iepriekš minēto paredz Sabiedriskā transporta pakalpojumu likums.

Plānots, ka ministru kabineta noteikumi stāsies spēkā 2009. gada 1. septembrī.

Pirmklašnieki saņem dāvanu — mobilos telefonus

● Dilere Ilona Romanovska pasniedz mobilo telefonu Nikam, kurš pēc šīs LMT dāvanas ieradies kopā ar māmiņu Guntu Jaševu. Foto: A. Šepsts

Topošais pirmklašnieks Niks kopā ar savu māmiņu Guntu Jaševu pagājušajā nedēļā apmeklēja Latvijas Mobilā telefona dileru veikalā Preiļos, kur tika pie jauna mobilā telefona. Apmaiņā Niks veikalā atlīdzīja līdzi atnesto bērnu grāmatu ar krāsainiem zīmējumiem.

«Novadnieks» jau informēja, ka līdz 30. septembrim Latvijas Mobilais telefons dileru veikalos ikviens pirmklašnieks var saņemt dāvanu — bezmaksas mobilo telefonu un O kartes sāku-

ma komplektu. SIA «Mobilkom» dilere Preiļu veikalā Ilona Romanovska «Novadniekam» stāstīja, ka ieinteresētība ir liela, ik dienas veikalā ar vienu vai otru no vecākiem ierodas topošie pirmklašnieki. Dažs labs palicis mājās, pēc telefona nākusi māmiņa viena pati, tomēr jebkurā gadījumā līdzi vajadzīgi dokumenti, kas apliecina, ka ģimenē ir pirmklašnieks.

Kad žurnālisti ciemojās telefonu veikalā, priecīgā dāvanas saņēmēja loma bija Niks. Viņš gan lepnī pastāstīja, ka viens telefons viņam jau esot. Taču māmiņa Gunta Jaševa atzinīgi vērtēja uzņē-

muma rūpes par mazajiem skolnieciņiem. Ne visi vecāki var atlauties bērnam nopirkt mobilo telefonu, taču šādu iespēju noteikti izmantis. Telefons rada drošības izjūtu, vecāki varēs sekot bērna gaitām, un arī mazie skolasbērni zinās, ka jebkurā brīdi varēs piezvanīt tētim vai mammai. Telefoni dažkārt sabojājas, ar tiem gadās dažādas kībeles, tāpēc ļoti jauki, ka dēlam tagad ir otrs telefons, teica māmiņa. Niks viņas ģimenē ir vienīgā atvase. ļoti gaidām 1. septembri, skolai viss jau sapirkts, stāstīja Gunta Jaševa.

L.Rancāne

Izstrādāta zemes pārvaldības likuma koncepcija

Valsts sekretāru sanāksmē jūlijā tika izsludināta Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) izstrādātā koncepcija zemes pārvaldības likumam, kura mērķis ir radīt priekšnoteikumus zemes racionālai izmantošanai un aizsardzībai, informē RAPLM Komunikācijas nodalas vadītāja vietniece Ilze Dišlere.

Koncepcijā iestrādāti risinājumi, kas paredz sakātot zemes izmantošanas, aizsardzības, pārvaldības un informācijas jautājumus, kā arī nosaka atlīdzību par zemes izmantošanas pārkāpumiem.

Lai novērstu zemes degradācijas riskus un nodrošinātu zemes ipašnieku iespējas pilnvērtīgi izmantot zemi, nenodarot tai kaitējumu, koncepcijā noteikti vispārīgi zemes izmantošanai pienākumi un tiesības.

Par zemes izmantošājiem uzskatāmi zemes ipašnieki, valdītāji un arī nomnieki. Zemes izmantošājiem koncepcija ir uzskaņīti sekojoši pienākumi: izmantot zemi atbilstoši teritorijas plānojumam, nepieļaut augstes auglīgās vīrsākās iznīcināšanu vai kvalitātes paslīnāšanos un lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizaugsanu vai citus procesus, kas paslīktina zemes kultūrtehnisko stāvokli, kā arī ievērot zemes izmantošanas ierobežojumus. Tāpat nedrīkst pieļaut darbības, kas paslīktina citu zemes izmantošanu zemes kvalitāti, kā arī veicina vai rada zemes vai

augsnes degradāciju.

Savukārt zemes izmantošājiem tiesības ir: būvēt ēkas un būves, kas nepieciešamas, lai izmantotu zemi mērķiem, kādiem tā paredzēta, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos apbūves ierobežojumus, iznomāt zemes gabalu vai tā daļu, izmantot savā zemes gabala esošos bieži sastopamos derīgos izraktenus, ūdeņus, floru, faunu, kā arī citas zemes derīgas ipašības. Tāpat zemes iznomāšāji var saņemt kompensāciju normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un gadījumos par zemes ipašuma izmantošanas ierobežojumiem un pieprāsit zaudējumu atlīdzību par savā ipašumā vai valdījumā esošajai zemei nodarītajiem zaudējumiem.

Sabiedrības vajadzību un interešu apmierināšanas nolūkā koncepcijā tiek piedāvāts arī noteikt ierobežojumus zemes izmantošanai. Atsevišķos gadījumos, kad tas nepieciešams, veicot zemes gabala atlīdzības plānošanu, ligumā ar pašvaldību var paredzēt, cik procentus no zemes gabala teritorijas jānodod sabiedrības vajadzībām, bet ne vairāk par 20 procentiem, piemēram, infrastruktūras vai citu objektu būvniecībai.

Koncepcijā noteikts, ka teritorijas, kurām ir sevišķi svarīga nozīme valsts ekonomikas, aizsardzības, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas, izglītības, zinātnes un kultūras jomās, ir nacionālo interešu teritorijas.

Tāpat koncepcija paredz zemes aizsardzību, kas ir būtiska ilgtspējīgas zemes izmantošanas nodrošināšanai,

novēršot zemes degradāciju. Piemēram, Zemes pārvaldības likumā būtu jāparedz degradēto teritoriju klasifikācijas izstrāde un šo teritoriju iekļaušanu pašvaldību teritoriju plānojumos, par potenciālajiem riska līmeniem augsnē degradācijā un šo riska teritoriju noteikšanu, kā arī par veicamajiem pasākumiem šo teritoriju atjaunošanai.

Zemes kvalitātes jeb tās ražotspējas rādītāji ir vieni no pamatrādītājiem zemes racionālai izmantošanai un pamats lēnumu pieņemšanai par zemes izmantošanas attīstību. Līdz šim zemes kvalitātes novērtēšana normatīvajos aktos nav reglamentēta, koncepcija paredz zemes kvalitātes vērtēšanas kārtību, zemju kvalitātes vērtēšanas kritērijiem un vērtēšanas periodiskumu, kas varētu būt ik pēc 20 gadiem.

Koncepcija tāpat nosaka zemes pārraudzību, kura mērķis noteikt zemes stāvokli un tās izmaiņas, kā arī atlīdzību gadījumos, kad tiek pārkāpti zemes izmantošanas noteikumi.

Latvijā jau kopš zemes reformas pirmsākumiem zeme tiek uztverta kā ipašuma objekts, bet ne kā dabas sastāvdaļa, kas ipaši jāaizsargā un racionali jāizmanto. Zemei kā unikālam resursam ir arī citas funkcijas, piemēram, kā biomasas ražošana lauksaimniecībā un mežsaimniecībā, bioloģiskās daudzveidības nodrošināšana, cilvēku fiziskā un kultūras vide, dažāda veida īzeļvielu un oglekļa krātuve. Koncepcija nodrošina līdzsvarotu tiesisko regulējumu zemes izmantošanas jomā.

Laikabiedri fotomākslinieka skatījumā

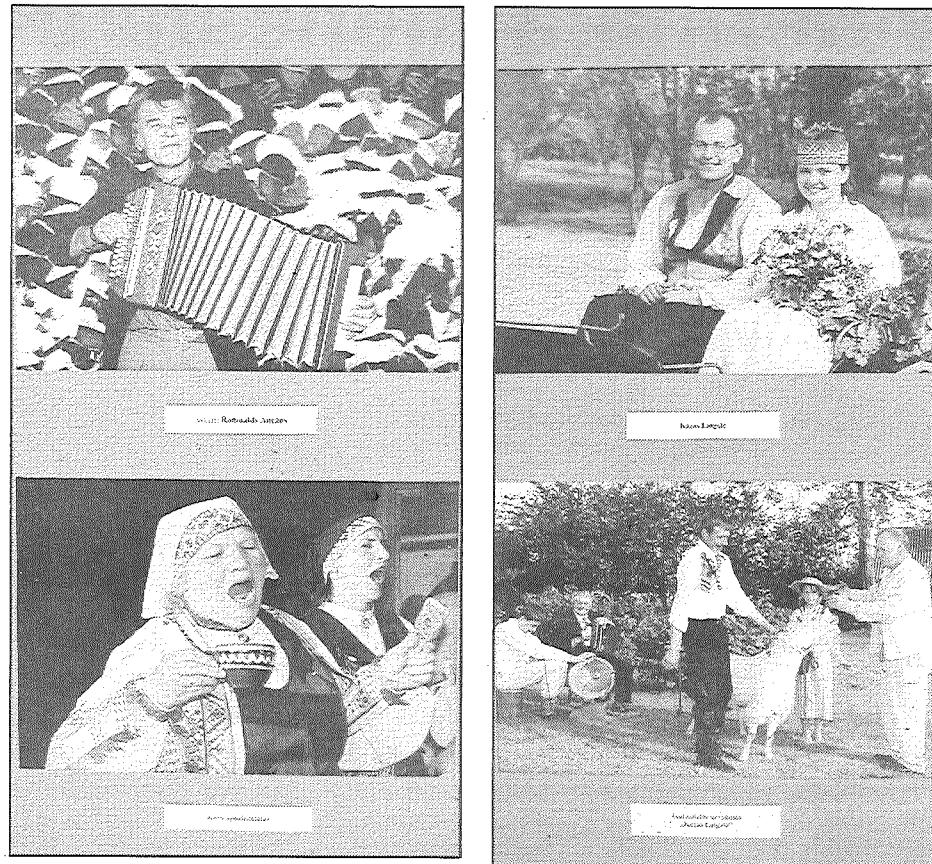
Preiļu galvenās bibliotēkas otrajā stāvā pašlaik skatāma vietējā fotomākslinieka, uzņēmēja Igors Pliča fotoizstāde, kam dots nosaukums «Mani laikabiedri». Šķiet, šī izstāde nevar atstāt vienaldzīgu nevienu skatītāju, — tīk dzīvi un dabiski no fotografijām noraugas iemūžinātie cilvēki, — vietēja un valsts mēroga slavenības. Te eksprezidente Vaira Viķe-Freiberga ar kungu Imantu siera dienās Preiļos, te kinorežisors Jānis Streičs ar savu silto un mazliet rūgtu smaidu, te bezbēdīgais aktieris Romualds Ancāns pie apsnigušas malkas grēdas rauj valā savu akordeonu, un tikai viņa skatīenā izlasāms, ka aktiera mūzs nemaz nav tik bezbēdīgs. Te brašas kāzu apdziedētājas, šķiet, pat fotografija trīc no drastiskā balss plūdu-ma, bet kādā citā fotografijā — vietējais mūzikis ar flautu uz upes fona, un liekas, ka flauta un straume skan vienā melodijā...

Igors Pličs ar šo izstādi liek aizdomāties gan par to, cik svarīgi ir iemūžināt notikimus, ļaudis, ko pamazām aizvien tālāk aiznes gadu ritējums, gan liek apcerīgi paliūkoties uz laiku un vietu, kurā dzīvojam, — jo tie ir mūsu pašu cilvēki, un ari tie notikumi, kas saglabājušies fotogrāfijās, tepat vien — Preiļos, rajonā bijuši.

Pats fotomākslinieks sarunā ar «Novadnieku» kautrīgi atzina, ka jūtas pateicīgs bibliotēkai par šīs izstādes tapšanu, kā arī to, ka apskatei izlikta tikai daļa no viņa

krājumā esošajiem portretiem. Igors Pličs ir dzimis Rīgā, mācījies Vectilžas skolā. Fotografēšana piesaistījusi kopš agras jaunības, tāpēc mācījies 34. Rīgas profesionāli tehniskās skolas foto nodaļā, bet pēc tam Maskavas padomes vārdā nosauktajā politehnikumā, foto tehnoloģijas nodaļā. Zināšanas papildinātas arī foto meistarības fakultātē VEF kultūras un tehnikas pili. Kopš 1981. gada dzīvo un strādā Preiļos, un ari maizes darbs turpmākajos gados bijis saistīts ar fotomākslu. Gadu gaitā uzkrājusies pieredze, radusies un nostiprinājusies parliecība par paša vietu fotomākslas pasaule. Kopš 1979. gada Igors Pliča darbi bijuši aplūkojami desmit izstādēs Ludzā, Rīgā, Preiļos, Aglonas baziķā, Krāslavā, Jasmuižā, Kanādā, Čehijā. Sešus gadus viņš organizēja fotoamatieru darbu konkursus ar nosaukumu «Es milu savu foto», ir profesionālo fotogrāfu asociācijas biedrs. Fotomākslinieks ir vairāk nekā 15 000 dažādu pastkaršu autors, viņa fotogrāfijas izmantotas daudzos bukletos, celvežos un prezentācijas izdevumos. Krāsainās fotogrāfijas ievietotas kultūrvēsturiskajās monogrāfijās: Andra Vējana «Ai, māte Latgale», Pētera Zeiles «Latgales kultūras vēsture», Antonas Anspaka «Preiļu novads», dzejas krājumā «Es dziedāšu par tevi...».

2008. gadā iznāca Igors Pliča Preiļu pil-sētas 80. gadu jubilejai veltīts fotoalbums «Acis redz, sirds deg...».

● Ieskaits izstādē «Mani laikabiedri». Fotogrāfijas Romualds Ancāns un kāzu apdziedētājas.

● Kāzas Iaukās fotomākslinieka skatījumā. Foto: A.Šnepsts

Aizkalnes pareizticīgo draudzes baznīca atzīmēs 105 gadu jubileju

**28. augustā plkst. 9.00
Dievmātes godināšanas svētkos Aizkalnes pareizticīgo baznīcā notiks dievkalpojums.
Pēc dievkalpojuma par godu, baznīcas 105 gadu jubilejai paredzēti garīgie dziedājumi.**

Kā informēja Aizkalnes pareizticīgo baznīcas draudzes pārstāve Zoja Matvejeva, vēstures avotos minēts, ka pareizticīgo draudze

Aizkalnē pastāv kopš 1901. gada. Aizkalnes pareizticīgo baznīca celta 1904. gadā ar šejiennes muižnieka Grigorija Kuznecova un viņa dēla Nikitas gādību. Mainoties dažādām pastāvošajām iekārtām, draudzes locekļi nešaubīgi uzņēmušies atbildību par dievnama saglabāšanu.

2007. gadā ar SIA «Rēzeknes Nams» palīdzību tika veikta ēkas tehniskā apsekošana. Būvspecialistu atzinums norādīja, ka ēka

ir avārijas stāvokli — bojātas pārseguma sijas, lūgšanu zālē iespējams apmeturna nobrukums, cilvēku uzturēšanās telpās nebūtu ieteicama. Steidzīgi bija jāveic ēkas kapitālais remonts. Tajā pašā gadā par draudzes saziedotajiem līdzekļiem problemātiskajās vietas tika salabots jumts, nomainīti bojātie pārseguma siju gali. Pakāpeniski tika daļēji atjaunoti griestu un arku dekoratīvie elementi.

Pagājušajā gadā, pamatojoties uz draudzes līgumu, Preiļu novada dome piešķira līdzekļus 6181 lata apmērā tehniskā projekta izstrādei baznīcas renovācijai.

Sogad Aizkalnes pareizticīgo draudzes locekļu grupa izstrādāja projektu ar nosaukumu «Satiksimies lūgšanu zālē». Projekta pieteikumu atbalstīja biedrība «Preiļu rajona partnerība» un KNHM (Niderlandes) fonds 500

eiro apmērā. Atbilstoši projekta nosacījumiem vietējie iedzīvotāji varēja līdzēt ar savu naudas atlauvai vai brīvprātīgo darbu.

Gadu gaitā dievnams ir kļuvis par vietējā kultūras mantojuma savdabīgu, neatkārtojamu sastāvdaļu. To ir nepieciešams saglabāt un nodot nākamajām paaudzēm kā oriģinālu arhitektūras pieminekli Latvijas lauku vidē, kā garīgo mantojumu, kas svēts paaudžu paaudzēm.

Skolēniem un ģimenēm draudzīgs muzejs

Preiļu vēstures un lietiķas mākslas muzejs izsludina akciju «Skolēniem un ģimenēm draudzīgs muzejs», kurās laikā no 1. līdz 14. septembrim bez maksas piedāvās dažādas izglītojošas programmas un izstādes visiem interesentiem.

Kā informēja muzeja direktore Tekla Bekeša, akcijas laikā aicinātām ielūkoties muzeja krātuvēs A.Paulāna ielā 4, noklausīties «Senā gludekļa» stāstu, praktiski darboties ar senajiem gludināmajiem rikiem.

No 2. līdz 14. septembrim katru dienu laikā no plkst. 16.00 līdz 18.00 Preiļu muīžas kapelā tiks piedāvāti «Kapeļu stāstiņi». Atnāciet, un saistosā veida tiks iestipāzīstīti ar Borhu dzimtas un kapelas vēsturi, uzzināsiet par arheoloģiskajos izrakumos atrastajām senlietām, par to, kurš valkājis no brokāta šuto tērpā.

Tikai 3. septembrī pulksten 14.00 vārtsgara namiņā A.Paulāna ielā 4 vidusskolas vecuma jauniešiem tiek piedāvāta ekskluzīvs pasākums «Pēc smukuma nav jābrauc uz Tukumu...», kura laikā

mācīsimies saglabāt skaistumu pēc senām metodēm ar dabas produktiem. Konsultēs kosmetoloģe Marina Mūrniece.

Raiņa bulvāri 28 (kultūras centra izstāžu zālē) saviem apmeklētājiem muzejs piedāvā divas izstādes.

«Es esmu atnācis no savas bērnības...» ir stāsts par novadnieka, kinorežisora, Preiļu pilsētas goda pilsoņa Jāņa Streiča bērnību, viņa dzimtu un Latgali, nedaudz pieškaroties kinorežisora darbam. Izstādes laikā varēsiet uzkavēties stilizētā Mirtas tantes istabā no kinofilmas «Limuzīns Jānu nakts krāsā», lasit žurnālu, ko Jānis Streičs lasija, iedams ganos, atskanot skaņuplates uz kinorežisoram 1951. gadā uzdāvinātā patafona.

Joprojām apskatāma izstāde «Logu stāsti», kuru papildinās iespēja likt puzzles, zīmēt, sacerēt pašiem savu logu stāstus, būt vērīgiem skaņātājiem un precīzi atbilstēt uz darba lapās uzdotajiem jautājumiem.

Akcijas laikā arī muzeja vēstures pamatekspozīcija «Preiļu gadījumu spoguļos» un izstāde «Vēcticibnieku kultūras mantojums» apskatāmas bez maksas.

● Akcijas «Skolai un ģimenei draudzīgs muzejs» apmeklētājiem būs iespēja paciemoties Mirtas tantes istabā (no filmas «Limuzīns Jānu nakts krāsā») un paklausīties skaņu plates uz vecā patafona (muzejām dāvinājis kinorežisors Jānis Streičs).

Lappusi sagatavoja L.Rancāne. Foto: A.Šnepsts

Saeimas komisija satraukta par Pārtikas un veterinārā dienesta darba kvalitāti

Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas deputāti ceturtdien, 20. augustā, pārrunājot Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) darbu pēc iestādē veiktās reorganizācijas, pauða bažas par jauno kārtību, kas paredz no uzņēmējiem iekāsēt naudu par PVD transporta izdevumiem. Komisija arī aicināja vienkāršot normatīvo aktu prasības, kas jāievēro Latvijas uzņēmējiem; ziņo Saeimas preses dienests.

«Pārbaudot dažādu prasību ievērošanu, Pārtikas un veterinārais dienests dara sva-

riku darbu. Tomēr ir nepareizi no uzņēmēja pieprasīt, lai viņš sedz dienesta speciālistu transporta izdevumus,» norādīja komisijas priekšsēdētājs Vents Armands Krauklis. Viņš minēja piemēru, ka kopš Valkā uz vietas nav neviens PVD darbinieka, par šis iestādes speciālistu braucieno no Valmieras uzņēmējiem jāšķiras no ievērojamas naudas summas.

Komisijas deputāti bija vienīsprātis, ka laikā, kad valsts cer uz darbu zaudējušo cilvēku vēlmi pievērsties uzņēmējdarbibai, šāda PVD rīcība nav pareiza. Tāpat vairāki deputāti PVD direktoram Marekam Samohvalovam izteica aizrādījumus par viņa vadītās iestādes darbinieku attieksmi pret uzņēmējiem. Strikta sekošana rak-

stītam prasībām ir novēduši pie tā, ka uzņēmēji netic valstij un pārbaudes uztver kā teroru, atzina komisijas deputāts Ingmārs Līdaka (ZZS). «Tā vietā, lai kafejnīcā meklētu pēdējo putekli, dienestam būtu jāsniedz profesionālās konsultācijas par ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas uzlabošanu,» aicināja I.Līdaka.

PVD direktors skaidroja, ka dienesta budžets ir ievērojami sarucis — 27 pārvalžu vietā saglabātas tikai 11 un par 30 procentiem samazināts strādājošo skaits. Turklat, lemjot par to, kurus darbiniekus atlāst, tika ķemtas vērā klientu, atsaumes par speciālistu darba stilu un profesionalitāti. Tāpat PVD ir lēmis samazināt pārbaužu skaitu uzņēmumiem. Vienlaicīgi

M.Samohvalovs atzina, ka dāļa uzņēmēju klāji neievēro valsts noteiktās prasības un stingra kontrole ir nepieciešama.

Lai padziļināti iepazītos ar situāciju un izvērtētu PVD darbu, komisijas deputāti ar M.Samohvalovu vienojās rudeni kopā ar PVD kontroles speciālistiem apmeklēt kādu uzņēmumu:

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija aicināja Zemkopības ministriju un PVD divu mēnešu laikā izstrādāt priekšlikumus par to, kādas normatīvo aktu prasības samazināt un kādi grozījumi nepieciešami, lai sakārtotu PVD transporta izmaksu segšanas kārtību.

PVD uzsāk trakumsērgas vakcīnu izvietošanu

Lai turpinātu trakumsērgas apkarošanu, Pārtikas un veterinārais dienests (PVD), izmantojot mazās aviācijas līdzīgās, uzsāks trakumsērgas vakcīnu izvietošanu no gaisa visā Latvijas teritorijā.

Vakcīnu izvietošana sāksies no Kurzemes piekrastes un turpinās valsts austrumu virzienā. Darbu plānots veikt mēneša laikā, protams, ja būs lidojumi labvēlīgi laika apstākli.

Vakcīnācijai tiks izmantota dzīva novājināta trakumsērgas virusa SAD B 19 celmu saturošu vakcīnu «Fuchsoral». Vakcīnas iestādātas zivju milti, tauku un parafina maisijuma iekšpusē,

tādēļ meža dzīvnieki — lapsas un jenotsuņi, kas ir galvenie trakumsērgas izplatītāji, ēsmu var sajust no liela attāluma.

Visā Latvijas teritorijā vienmērīgi tiks izvietotas 24 vakcīnas devas uz 1 km². Tā kā lapsām patīk kļaujot apdzīvotu vietu tuvumā, kur vieglāk atrast barību, vakcīnas tiks izsviestas arī ļoti tuvu pilsētām. Ja kāda vakcīna, kas izskatās kā brūngans kubīns un ir nedaudz mazāks par sērkociņu kastīti, nokritusi māju tuvumā, to vajadzētu nogādāt ārpus pagalma, taču, neaiztiekt ar plikām rokām, jo meža dzīvnieki sajutis cilvēku smaržu un ēsmu neēdis.

Vakcīna nav bīstama ne cilvēkam, ne apkārtējai videi, tomēr, ja cilvēks nonācis tiešā saskarē ar vakcīnu (ēsmas iekšpusē tā ir šķidra) — tā nonākusi acis vai brūcē, rekomendējam griezties pie ārsta. Šī iemesla dēļ Pārtikas un veterinārais dienests ir informējis Sabiedrības veselības aģentūru par plānoto vakcīnāciju, ar lūgumu informēt mediku par rīcību gadījumos, ja personai ir bijis tiešs kontakts ar trakumsērgu.

Trakumsērga ir bīstama, neārstējama dzīvnieku un cilvēku veselību un dzīvību apdraudoša infekcijas slimība, kura ir izplatīta visā Latvijas teritorijā. Trakumsērgas rezervuārs dabā ir savvaļas dzīvnieki, galvenokārt — lapsas un jenotsuņi. Mājdīvnieki, visbiežāk suni un kaķi, ar trakumsērgu inficējas pēc kontaktēšanās

ar slimiem savvaļas dzīvniekiem. Vienīgais efektīvais trakumsērgas profilakses pasākums ir savalaicīga dzīvnieku vakcīnācija pret trakumsērgu un pasākums jāveic vienreiz gadā.

Vakcīna ir izstrādāta ipaši lapsām un jenotsuņiem un ar tām nevar vakcīnēt mājdīvniekus, taču, tas nav bīstami, ja suns vai kakis apēd ēsmu.

Pārtikas un veterinārais dienests aicina pieaugušos par vakcīnām informēt arī bērnus un lūgt tos nekādā gadījumā vakcīnas neaiztikt. Atgādiniet bērniem, ka gadījumos, ja tomēr tās nācies nejausi aizskart, nekavējoties jāzino pieaugušajiem.

Trakumsērgas vakcīnu izvietošanu no gaisa, izmantojot lidapa-

rātus, Pārtikas un veterinārais dienests uzsāka 2005. gadā un šī ir devītā šāda veida vakcinācijas kampaņa. Kopš vakcinācijas uzsākšanas, trakumsērgas gadījumu skaits ir samazinājies četras reizes.

28. septembris ir Pasaules trakumsērgas diena. PVD, sadarbojoties ar veterinārāsti, šajā dienā plāno izglītojoša un informatīva rakstura pasākumus gan Rīgā, gan republikas novados. Trakumsērga, neskaitoties uz veiktais pasākumiem, joprojām ir daudzu valstu aktuāla problēma. 2006. gadā izveidota Trakumsērgas kontroles alianse, kurā viena no galvenajām iniciatīvām ir sabiedrības izglītošanas un informēšanas darbs.

Ekonomiskās paverdzināšanas pакts

Latvijas sabiedrība ir pieņēmusi upura lomu

Visa pasaule atzīmē 70. gadadienu, kopš divi cilvēces vēsturē lielākie tirāni — Hitlers un Stalins — 1939. gada 23. augustā noslēdza Eiropas sadalīšanas paktu, kas pavēra celu Otrajam pasaules karam.

Latvijai šis paktu nozīmēja sagandētu dzīvi vairākām paaudzēm un nonākšanu Eiropas atpalikušas nomales statusā uz gadu desmitiem, ja ne simtiem.

Tagad dažādos pasaules forumos tiek skandēts, ka nekas tāds vairs nevar atkārtoties. Jābaidās, ka šādi apgalvojumi ir pārlieku optimistiski. Tiesa, laiks, kad pāri robežām maršeja kareivju miljoni un žaundzēja tanku kāpurķēdes, patiesi ir aizgājis nebūtībā, jo ir citi, daudz humānāki veidi, kā iegūt varu un pārņemt savā valdījumā teritorijas ar visiem tur esošajiem iedzīvotājiem. Tagad pāri robežām plūst nauda un informācija. Mentālie ieroči ir izrādījušies daudzķārt efektīvāki par brutālu spēku. Davida viltība ir uzvarējusi Goliāta akmens lingū.

Memorandā nedrīkst mainīt pat komatu

Īsi pirms Stalina — Hitlera paktu noslēgšanas 1939. gada augustā uz Maskavu tika uzaicināti Francijas un Anglijas pārstāvji, it kā runāt par miera nodrošināšanu Eiro-

pā. Centrālais jautājums bija par drošības garantijām Polijai. Taču Poliju uz šim sarunām pat neaicināja. Kā lai šeit nevelk paralēles ar steigā visu partiju parakstīto Starptautiskā valdītās fonda (SVF) memorandum angļu valodā? Nosacījums, ka dokuments obligāti jāparaksta līdz noteiktai stundai, nepatīkami atgādināja draudigu ultimātu.

SVF intereses modri aizstāv eksperti

Varētu teikt — parakstīja, ko nu vairs par to runāt. Diemžēl par to ir jārunā, jo ir jāizvērtē Latvijas sabiedrības reakcija uz šiem notikumiem. TP atteikšanos tos nekavējoties, bez apsprišanas parakstīt daži eksperti nodēvēja bezmaz par Latvijai kaitniecisku aktu, sabotāžu ar mērķi sagraut Latvijas ekonomiku. Jārunā par šo suniski padēvīgo ekspertu un politologu riešanu uz katru, kas kaut ar pušķelstu vārdu bikli iebilst pret kādu mūsu Rietumu draugu norādījumu. Ja kāds saka, ka Latviju pašreizējā bedrē ir iedzinusi esošā politiskā elite, tad tam var tikai pievienoties. Taču nevajag aizmirst arī to, ka visus šos gadus Latvijas politiskā elite rikojušies atbilstoši neoliberālās skolas ekonomistu izstrādātajam konceptam, kas pazīstams arī kā Vašingtonas konseksns. Atcerēsimies, cik dedzigi devīndesmito gadu sākumā šodienas eksperti ar

Raudsepu un Streipu priekšgalā stāvēja un krita par Latvijas valstij ārkārtīgi neizdevīgo Lattelekom privatizācijas modeli.

Arī tagad katram, kurš atlaujas izteikt no SVF atšķirigu viedokli, draud krievīmu vai oligarhu pakalpiņa birkas piekāršana. Šīs birkas gan ir krieti grūtāk piekārt, ja līdzīgas atzinās izsaka Misūri universitātes profesors Maikls Hadsons un Rīgas Ekonomikas augstskolas vieslektors Džefrijs Somerss, kuri žurnālā «Rīgas Laiks» rakstā «Kā tas notika un ko darīt» pilnībā atmasko mītu par Rietumu draugu nesavību un cilvēkmīlestību.

Signalizē par pēdējo gribas palieku zaudēšanu

Vietējie SVF informatīvie apkalpotāji zīmē apokaliptiskas ainas, ja SVF ultimāts noteiktā laikā netiku parakstīts. Starptautiskajai sabiedrībai tiktu nodots signāls, ka Latvija nav nopietns sarunu partneris, nav uzticīgs sabiedrotais. Paga, paga! Vai tikai nav pilnīgi otrādi? Kāds vestijums tika nodots tagad? SVF brīvdienas vakārā nodod valdības vadītājam memorandu un pieprasīja, lai tas jau pirmajā darbādienā bez jebkādiem labojumiem tiktu no visām koalīcijas partijām parakstīts. Runa ir par fantastisku budžeta izdevumu samazinājumu pusmiljarda latu apmērā, desmitiem tūkstošu darba vietu likvidāciju un algu samazinājumu, par no-

dokļu sloga palielinājumu. Šāda mēroga jautājumus parasti sabiedrība apspriež gađiem ilgi. Piekrītu, situācija neļauj tik ilgas debates. Taču arī bezierunu pakļaušanās dod ne to pozitīvāko signālu. Tāpat kā 1940. gada K.Ulmaņa bezdarbība deva noteiktu signālu mūsu draugiem dažus gadus vēlāk Jaltas konferencē.

Signāls, kuru Latvija ir devusi starptautiskajai sabiedrībai, ir pagalam neglāmojošs. Latvija ir valsts, kuras valdībai nav nekādas sabiedrības uzticības un kur bez apsprišanas tiek akceptēts jebkurš no malas nākošs piedāvājums, jo tas apriori ir labāks nekā tas, ko var piedāvāt uz konkrētu rīcību nespējīgā valdība. Latvijas sabiedrība ir pieņēmusi upura lomu un padevīgi laujas liktenim. Latvijas valsts ir neiedomājamā vāja, bet tās tauta neticami glēva. Ar šādu valsti un šādu tautu noteikti var nerēķināties.

Un kāds būtu vēstijums, ja memorandu Latvijas puse nebūtu parakstījusi? Ak, tad SVF būtu lepni aizcirtīs durvis un neatvadījies aizgājusi. Pašu bankas jau vien būtu jāglābj. Un nevajag nodalit SVF un EK. Patiesībā jau vienas un tās pašas intereses abi aizdevēji aizstāv. Pēc briža jau būtu atpakaļ ar kādu saldāku burkānu. Atcerēsimies Irijas referendumu par Lisabonas ligu.

«NRA»

LUDZĀ

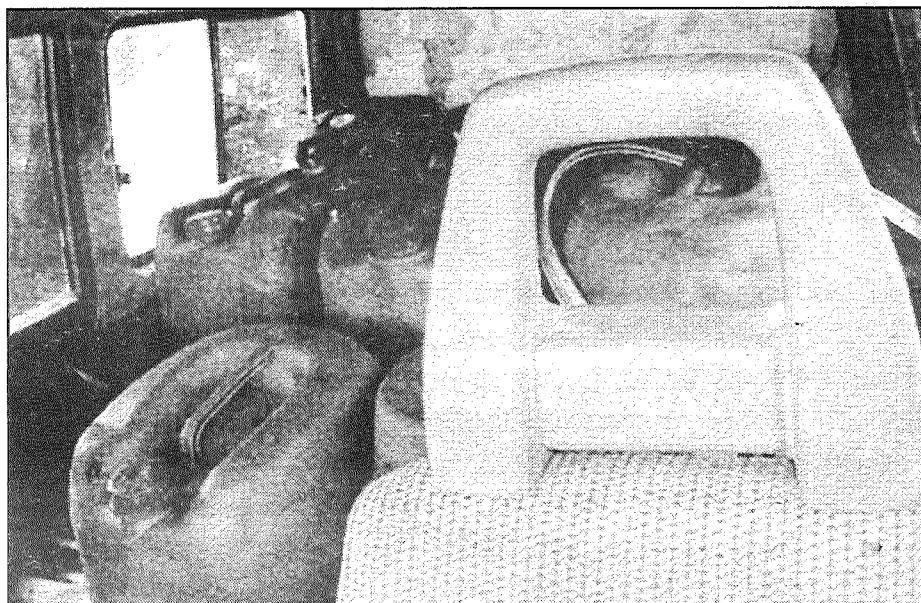
Likumpārkāpēji, bēgot no VID, ceļmalā pamet kannas ar 1650 litriem dīzeldegvielas

Dažu dienu laikā Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Muitas kriminālpārvaldes Mobilo vienību darbinieki, veicot muitas kontroles pasākumus Ludzas rajonā, atkārtoti ceļmalā atraduši steigā pametas automašīnas, kurās kopā konstatējuši 47 kannas ar 1650 litriem dīzeldegvielas.

8. augustā pēc pusnaktis VID Mobilo vienību darbinieki uz autoceļa Nukši — Nirza muitas kontroles veikšanai apturēja Mercedes Benz markas automašīnu, kuru vadīja kāds Latvijas pilsonis. Lai gan muitas kontroles rezultātā automašīna nekas nelikumīgs netika atrasts, tās vadītājs izturējās nervozi un steidzīgi kādam piezvanīja no savā mobilā tālruņa. Tas VID darbiniekos izraisa aizdomas, ka minētā persona cēsās kādu brīdināt, un daļa Mobilo vienību darbinieku ar dienesta automašīnu neka vējoties devās Krievijas robežas virzienā, no kurienes bija braukusi apturētā automašīna.

Mobilo vienību darbinieku aizdomas apstiprinājās jau pēc pirmā likuma. Ceļa malā ar neizslēgtu dzinēju un ieslēgtām tūvējām gaismām stāvēja automašīna Nissan Patrol, kuras salons bija pilns ar dažāda tilpuma kannām. Kopumā VID darbinieki mašīnā atklāja 780 litrus dīzeldegvielai līdzīga šķidruma, kas bija sapildīts 18 kannās. Automāšīnā un tās tuvumā nebija nevienas personas, taču tās salonā VID darbinieki atrada automašīnas tehnisko pasi, kā arī apdrošināšanas polisi.

Savukārt 11. augusta nakti VID darbinieki uz tā paša autoceļa konstatēja identisku gadījumu — uz ceļa bija atstāta vēl viena Nissan Patrol markas automašīna, kurā atradās 29 plastmasas kannas ar 870 litriem dīzeldegvielai līdzīga šķidruma. Arī šoreiz nedz automašīnā, nedz tās tuvumā nebija

● Mašīnas salons pielāgots degvielas pārvadāšanai.

neviens personas, bet autosalonā tika atrasta transportlīdzekļa reģistrācijas aplieci ba un mobilais telefons.

Par konstatētajiem faktiem VID Muitas kriminālpārvalde tika uzsāktas administratīvo pārkāpumu lietvedības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 169.3 pantu — par ar akcīzes nodokli apliekamo preču aprites noteikumu pārkāpšanu. Administratīvo lietvedību ietvaros izņemtie degvielas paraugi nosūtīti eksperīzēs veikšanai, bet automašīnas šobrīd novietotas Terehovas muitas kontroles punkta aizturēto automašīnu stāvlaukumā.

Ludzas bērniem pašiem sava animācijas filma

J.Soiķāna Ludzas mākslas skolā notika animācijas filmas «Kā Spriditis un Nesterka lāimi meklēja» pirmizrāde. Animācijas filma tāpa, sadarbojoties J.Soiķāna Ludzas mākslas skolas un Baltkrievijas pilsētas Glubokoje mākslas skolas bērniem.

Animācijas filmas izveidei bija atvēlētas

20 dienas. Desmit no tām Ludzas skolēni kopā ar skolotājām pavadīja Baltkrievijas pilsētā Glubokoje, bet atlikušās desmit — kopā ar kaimiņvalsts bērniem veidoja multfilmu Ludzā.

Multfilmas prezentēšanas pasākumā piedalījās gan paši bērni, gan viņu vecāki, kā arī Ludzas pilsētas domes un kultūras centra pārstāvji.

Animācijas filmas pamatā ir kopīgi sace rēta pasaka, kurā iekļautie personāži — Spriditis un Nesterka — pārstāv kā Latvijas, tā Baltkrievijas folkloras tradīcijas. Abus pasaku varoņus gaida gan dažādi pārbaudījumi, gan brīnumainas pārvērtības. Bērni ne tikai zīmēja filmu, bet paši to arī iekārtoja. Darbs bija no pietītus un prasīja lielu pacietību. Tas bija sava veida pārbaudījums visai veidotājai komandai, taču tā rezultāts — animācijas filma, kas parāda divu atšķirīgu kultūru kopīgas tradīcijas.

Projekta laikā tika izveidots arī logo — poga, caur kuru vijas Latvijas un Baltkrievijas karogs, kas simbolizē divu kultūru līdzās pastāvēšanu un tradīciju daudzveidibū.

Par savu simbolu bērni izvēlējās slotu:

katrs tās zariņš simbolizē vienu bērnu, bet daudzi zari veido slotu. Viens zariņš var salūzt, bet, sasienot tos kopā, slotā klūst stipra. Animatore Dace Liepa atzīmēja, ka parasti šāda filma top pusgada laikā, tātad jāsecina, ka šī komanda tiešām bijusi stipra.

Radošās komandas skolotāja Sandra Vorkale stāstīja, ka bērniem ir milzīgs enerģijas potenciāls, tāpēc nav piedzīvoti smagi briži, lai gan kopā ar viņiem nācīes būt visas 24 stundas diennakti. Viss ritejīs savu gaitu, arī sarežģījumi, kas radušies multfilmas tapšanas laikā, pārvērtušies par pozitīvām emocijām.

Paši bērni atzīst, ka multenes tapšanas process bija interesants un pārsteigumu pilns.

Man patika viess multfilmas tapšanas process, tas bija tik daudziem piedzīvojujumi bagāti! Interesanti, ka filmu sākām zīmēt Baltkrievijā. Atklāju, ka Latvijas un Baltkrievijas kultūrā ir ļoti daudz kopīga, mums ir līdzīgi tautu tēri. Multenei zīmēju krupjus uñ ari fotografeju zīmējumus. Izrādās, tas ir ļoti atbildīgs darbs, kas jāveic ļoti akurāti. Priecājos, ka man tagad ir jauni draugi no Baltkrievijas, — savos iespaidos dalījās J.Soiķāna Ludzas mākslas skolas audzēkne Anda Sprūdža.

Katja, Jana un Jevgenija no Baltkrievijas ir sajūsmā par šo projektu. Meitenes stāsta, ka veidot animācijas filmu ir grūts darbs, intriga saglabājas līdz pat beigām. Viņas ir pateicīgas skolotājām, kuras vienmēr palīdzēja gan saprast, kā darīt, gan mudināja uzdrošināties. Meitenes smeji, ka pēc trīs dienu atpūtas atkal varētu atsākt jaunas multenes veidošanu, jo tas ir tik interesanti!

Vīnam ļoti patika Latvija, īpaši Ludza — pilsdrupas, Latgales amatniecības centrā, muzejs. Meitenes atzīna, ka šajā projektā viņas ne tikai apguva jaunas iemājas, bet arī paplašināja savu redzesloku un ieguva jaunus draugus.

Šī filma ir ne tikai bērnu talanta un pedagoģu nesavīgā darba apliecinājums, tā ir kā draudzības dzipars, kas tika noausts starp latgaliešiem un baltkrieviem.

«Ludzas Zeme»

KRĀSLAVĀ

Pazīstams visā pasaule

● Konstantīns Raudive.

Piekrikt, vienmēr patūkami ir uzzināt, ja kāds no taviem novadniekiem kļūvis pazīstams visā pasaule. Sveša slava it kā skar tevi pašu. Un tu it kā kļūsti saistīts ar liejiem atklājumiem, mākslas darbiem, filozofijas traktātiem. Starp mūsu novadniekiem ir daudz slavenību. Tie ir mākslinieki, tēlnieki, matematikas profesori, izcili ārsti, celotāji, filozofi. Taču viņu skaitā ir viens, kura slava ne ar ko nav salīdzināma. Viņa darbus apgūst daudzās universitātēs, Hollivudas scenāriju laboratorijās, zinātniskajās asociācijās. Tas ir Konstantīns Raudive.

Šī aprinojamā cilvēka noplēnu skaitā ir filozofijas un mākslas darbi, tulkojumi un... parapsiholoģiskie pētījumi. Tieši pēdējie padarīja Konstantīnu Raudivi pazīstamu visā pasaule.

Par apgūšanas un pētījumu priekšmetu kļuva tā saucamais «elektroniskais balss fenomens». Lūk, tā šo terminu izskaidro enciklopēdija:

«Elektroniskais balss fenomens (angļu — Electronic Voice Phenomenon, EVP) ir spontāna vai apzināta balsu no nezināmiem avotiem, kas bieži vien identificē sevi ar jau mirušiem cilvēkiem, ierakstīšana ieskaņošanas aparātūrā un raidaparatūrā (magnetofonā, radio, televizorā, telefonā, speciāli konstruētā ierīcē).

Citiem vārdiem sakot, Konstantīns Raudive ar elektroniskām ierakstīšanas ierīcēm mēģināja sadzīrdēt sen mirušo cilvēku garu balsis, tā teikt, mēģināja sazi-

basis. Pārsteigts par dzirdēto, Jirgensons turpināja pētījumus. To rezultātā tāpa divas grāmatas: «Visuma balsis» un «Radiokontakts ar mirušajiem». Pēdējā no tām, tulkoša vācu valodā, trapijās acis Konstantīnam Raudivem, kurš visai skeptiski uzņēma Jirgensona idejas. Parapsihologi satikās. Tad arī Raudive uzsāka savu pētījumu sēriju. Rezultāti bija pārsteidzoši. Beigās mūsu filozofs atstāja fonotēku, kurā ierakstīts desmitiem tūkstošu «balsu no Aizsaules». Interesi visā pasaule izraisa ne jau tas. Tieši Konstantīns Raudive viens no pirmajiem uzdrošinājās veikt «tūr» eksperimentu skeptiski noskaņotu speciālistu kontrole. Kompānijas «Pye Records» skaņu ierakstu inženieri uzaicināja Raudivi uz savu studiju, kas pilnībā bija ekrānēta uz radioviļniem, bez parapsihologa aparātūras darbojās studijas «kontroles» magnetofons. Lai eksperiments būtu «tūrs», zinātniekam pat aizliedza pieskarties apratūrai, viņam bija iespēja tīkai vadīt ieskaņošanas procesu mikrofonā. Eksperimenta gaitā tāpa vairāku simtu «balsu» ieraksts...

Visus parapsiholoģiskos pētījumus Konstantīns Raudive apkopoja trijas grāmatas: «Nedzīrdamais kļūst dzirdams», «Vai mēs pārdzīvosim nāvi?» un «Atgadījums ar vilnīpapagaili». Pēdējā tāka izdota jau pēc autora nāves.

Kāda ir šādu pētījumu jēga? Cilvēke vienmēr bijusi norūpējusies par nāves noslēpumu atklāšanu. Visas pasaules reliģijas slu-

dina «dzīvi pēc nāves». Vienmēr tiek mēģināts ielūkoties «viņsaulē». XX gadsimtā cilvēce mēģināja atrast «mūžīgās dzīves» zinātnisko apstiprinājumu. Ko lai saka, šajā nozarē ir atliku likām skeptiku, daudz arī adeptu. Taču vienkārši tā noliegt Konstantīna Raudives pētījumu rezultātus nevar neviens.

Pašlaik scenāriju laboratorijas Holivudas speciālisti aktīvi izmanto Konstantīna Raudives idejas daudzu filmu tapšanā. Daudzas parapsihologu asociācijas viņa pētījumu rezultātus uzskata par zinātniskiem un autoritatīviem. Rezonanse bija tik liela, ka Konstantīns Raudive tika nosaukts par pasaules Nobela prēmijas kandidātu...

Konstantīns Raudive nomira 1974. gadā Badkrocingenā. Savu iespādu atstāja vairāku gadu ilgais saspringtais darbs. Filozofa arhīvs atrodas daļēji Anglijā, daļēji Vācijā. Filozofa un parapsihologa dzīmtenē Asūnē, viņa pirmajā skolā, atvērtā piemiņas istaba. Raudives māja nav saglabājusies.

Dzīva ir piemiņa par šo brīnišķīgo cilvēku, mūsu novadnieku, kurš mēģināja ielūkoties ārpus dzīves robežas un kuram tas izdevās. Ne jau veltī runā, ka mūsu novads ir pilns ar noslēpumiem uñ mīklām. Nekas nenotiek nejauši. Mums var būt dažāda attieksme pret Konstantīnu Raudives pētījumiem, taču mums jāatzīst, — viņš ir vispazīstamākais un visneparatākais mūsu novadnieks.

«Ezerzeme»

Aizturētie laupītāji — Preiļu un Daugavpils iedzīvotāji

«Novadnieks» jau informēja, ka šī gada pavasarī īsā laika posmā Preiļos notika divas brūnotas laupīšanas spēļu zālē «Citadele». Abos gadījumos laupītājs, kurš galvā bija uzvilkis masku, piedraudot uzņēmuma darbiniecēm ar šaujamieroci, nolaupīja vairākus simtus latu.

Kā ziņo Preiļu rajona policijas pārvaldes inspektore Inta Romanovska, veicot ilgstošus un darbītilpīgus krimināmeklēšanas pasākumus, Preiļu rajona policijas pārvaldes Kriminālpolicijas darbinieki sadarbībā ar Drošības policijas, Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes un Daugavpils

pilsētas un rajona policijas pārvaldes darbiniekiem nosakidoja personu grupu, kura izdarīja minētās laupīšanas, kā arī seifa zādzību no veikala «Preilis» šī gada aprīlī. 4. augustā ap pulksten 23.30 Preiļos, Rēzeknes ielā, noziedzīgās grupas dalībnieki tika aizturēti bridi, kad ar sagatavotu šaujamieroci devās izdarīt laupīšanu. Šoreiz par mērķi viņi bija izvēlējušies spēļu zāli «Fēnikss».

Nosakidorots, ka aizturētie noziedzīgās grupas dalībnieki ir 25 līdz 35 gadus veci Preiļu un Daugavpils iedzīvotāji.

Uzmanieties no krāpniekiem

Kā informē Preiļu rajona policijas pārvaldes inspektore Inta Romanovska, 21. augustā Līvānos tika konstatēts krāpšanas gadījums. Pagaidām nenosakidoja sieviete, uzdoties par socialā dieesta darbinieci, no kādas 91 gadu vecas sirmgavas izkrāpusi naudu.

Krāpniece, it kā izmaksājot pabalstu 100 latu ap-

mērā, iedevusi pensionārei 100 Lietuvas litus un pieprasīja izdot atlīkumu — 50 latus, ko cietusī ari izdarīja.

Policija lūdz informēt par šādiem krāpšanas gadījumiem un brīdina — neiesaistīties līdzīgos darījumos ar personām, kuras nav pazīstamas un piedāvā apšaubāmus maksājumus.

INFORMĀCIJA PAŠVALDĪBĀM

Samazinās administratīvo slogu pašvaldībām, izstrādājot teritorijas plānojumu

Pirmdien, 24. augustā, Ministru kabineta komitejā tika izskatīti Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) izstrādātie grozījumi «Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumos», kuri paredz samazināt administratīvo slogu vietējām pašvaldībām, izstrādājot teritorijas plānojumu, to grozījumus un detālplānojumus, ziņo Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas Komunikācijas nodalas vadītāja vietniece Ilze Dišlere.

Patlaban pašvaldībām, izstrādājot teritorijas plānojumu vai to grozījumus, viens no priekšnosacījumiem ir obligāti saņemt nosacījumus un atzinumus no vairākām institūcijām. Praksē bieži ir gadījumi, kad institūcijas nesniedz nosacījumus vai atzinumus par plānojumu, kas būtiski aizkavē pašvaldības plānošanas dokumenta izstrādi.

RAPLM izstrādātie grozījumi noteikumos paredz, ka institūcijām nosacījumi un atzinumi turpmāk ir jāsniedz noteiktā termiņā. Ja šajā termiņā institūcija nesniedz nosacījumus vai atzinumu, tiek uzskaits, ka attiecīgā administratīvā teritorijā nav publisko interesu, kuras pārstāv attiecīgā institūcija, un pašvaldība turpina izstrādāt teritorijas plānojumu vai tā grozījumus atbilstoši noteiku-

mos noteiktajai procedūrai.

Tāpat noteikumu projekts paredz samazināt lēmumu skaitu, kurus pašvaldība nosūta RAPLM par teritorijas plānojuma vai tā grozījumu izstrādes uzsākšanu vai apstiprināšanu. Ja pašvaldībai ir pieejams e-paraksts, lēmumus turpmāk varēs sūtīt elektroniski.

Nemot vērā, ka cilvēku aktivitātē sabiedriskajā apspriešanā ir lielāka pie teritorijas plānojuma pirmās redakcijas, noteikumu projekts paredz, ka turpmāk pašvaldībai sabiedriskā apspriešana, uzsākot teritorijas plānojumu izstrādi, būs jaorganizē pēc pirmās redakcijas izstrādes.

Lai atvieglotu vietējo pašvaldību darbu, sagatavojoši teritorijas plānojuma vai tā grozījumu dokumentāciju, turpmāk pašvaldībam būs jāpievieno pārskats no sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem priekšlikumiem, kurā tiek atspoguļots, vai priekšlikums ir jāņemt vērā vai noraidīts.

Noteikumos tāpat precīzēti gadījumi, kad ir nepieciešams izstrādāt detālplānojumu, kā arī tiek paredzēti izņēmumi, kad nav nepieciešams izstrādāt detālplānojumu Baltijas jūras un Rīgas jūras liča krasta kāpu aizsargoslā.

Noteikumu projektā RAPLM noteikusi termiņus, cik ilgā laikā pašvaldībai pēc materiālu saņemšanas no detālplānojuma izstrādes vadītāja ir jāpieņem lēmums par detālplānojuma nodošanu sabiedriskajai apspriešanai, kā arī galīgās redakcijas apstiprināšanu, tādējādi nepieļaujot pašreizejā

situāciju, ka pašvaldības atsevišķos gadījumos bez pamatojuma neizskata jautājumu par detālplānojumu domes sēdē.

Tāpat svītrota prasība, ka nav iespējams apstiprināt detālplānojumu, ja tam nepiekrit detālplānojumā ietverto nekustamo ipašumu ipašnieki. Minētā prasība bija šķērslis pašvaldībai istenot teritorijas attīstību visas sabiedrības interesēs. Savukārt, detālplānojumā ietverto nekustamo ipašumu ipašniekiem joprojām pastāv iespējas aizstāvēt savas intereses, piedaloties detālplānojuma sabiedriskajā apspriešanā, kā arī iesniedzot sūdzību par detālplānojumu regionālās attīstības un pašvaldību lietu ministram vai pieteikumu Satversmes tiesai.

Noteikumu projektā tiek precīzētas normas, kas nosaka vietējās pašvaldības rīcību gadījumā, ja ir nepieciešams veikt labojumus teritorijas plānojuma vai tā grozījumu galīgā redakcijā, kas saistīti ar teritorijas plānoto vai atlauto izmantošanu, vai tās aprobežojumiem.

Ja vietējā pašvaldība atceļ teritorijas plānojuma vai tā grozījumu galīgo redakciju un veic labojumus, sagatavo teritorijas plānojuma vai tā grozījumu jaunu redakciju, tad pašvaldībai ir nepieciešams organizēt šīs jaunās redakcijas sabiedrisko apspriešanu, nevis tikai veikt sabiedrības iepazīstināšanu ar galīgo redakciju nedēļu termiņā.

Par noteikumu grozījumiem vēl jālejim Ministru kabinetam.

POLICIJAS ZIŅAS

Laika posmā no 17. līdz 23. augustam Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrnodalā reģistrēti 36 notikumi. Kā «Novadnieku» informē policijas pārvaldes inspektore Inta Romanovska, tajā skaitā reģistrētas piecas zādzības, divi ugunsgrēki un pieci gadījumi, kad personām tīsi nodarīti viegli miesas bojājumi.

Izsists logs — kriminālprocess

Policijas pārvalde uzsākts kriminālprocess par to, ka 17. augustā Preiļu novada Preiļu pagastā kāds 1967. gadā dzimis virietis izsita kā dai sieviete piederošajai mājai loga stiklu.

Piekēra tirgojot nelegālu alkoholu

18. augustā policija konstatēja, ka Preiļos kāda 1986. gadā dzimusi sievete savās dzīvesvietā pārdeva divas puslitra tilpuma pudeles ar nelegālu alkoholu. Par notikušo policijā uzsākts kriminālprocess.

Pārdeva nelegālas izcelsmes cigaretes

Policijā reģistrēts iesniegums par to, ka 18. augustā Līvānos kāda 1975. gadā dzimusi sievete pārdeva desmit paciņas cigarešu bez Latvijas valsts akcīzes markējuma zīmēm.

Bullis devies brīvsoli?

Nepātkamu pārsteigumu piedzīvojusi kāda Dovales iedzīvotāja. 19. augustā viņa konstatēja, ka no ganībām pazudis viņai piederošais bullis.

Nozaga melleņu ievārijumu un kabaču salātus

19. augustā policijā ar iesniegumu griezusies kāda Līvānu novada Sutru iedzīvotāja. Sievete konstatējusi, ka no pagraba nozagti ziemai sagatavotie krājumi, tajā skaitā sešas puslitra tilpuma burciņas un viena divu litru tilpuma burka ar melleņu ievārijumu, kā arī piecas puslitra tilpuma burciņas ar kabaču salātiem.

Nelikumīgi uzglabā alkoholu un cigaretes

Policijas darbinieki 19. augustā konstatēja, ka Preiļu novada Saunas pagastā kāds virietis nelikumīgi uzglabā nelegālu alkoholu.

21. augustā Preiļos bijis līdzīgs gadījums. Kāds 1965. gadā dzimis virietis pie sevis uzglabāja divus litrus nelegāla alkohola.

20. augustā Aglonas pagastā konstatēts, ka kāda 1974. gadā dzimusi sievete nelikumīgi uzglabāja 10 paciņas cigarešu, kurām nebija Latvijas valsts akcīzes markējuma.

Apzagta neaizslēgta automašīna Līvānos

20. augustā policijā reģistrēts iesniegums par to, ka Līvānos no neaizslēgtas automašīnas pazudusi kādam virietim piederošā rokas somiņa, kurā atradās autovadītāja apliecība, nauda un mobilais telefons «Nokia».

Nosvila zaru kaudzes

20. augustā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta palidzība bija nepieciešama Stečos. Tur izcēlās ugunsgrēks, kura laikā sadega trīs krautuves ar zariem. Materiālais zaudējums — 3327,16 lati.

Zaga elektrību

20. augustā policijā reģistrēts iesniegums par to, ka Riebiņu novada Galēnos kāds virietis veicis nelikumīgu pieslēgšanos gaisvadu elektrolīnijai.

Uzlauzta garāža, paņemtas mantas

20. augustā Vārkavas novada Rožkalnu pagastā, uzlaužot kādam virietim piederošās garāžas durvis, nozagti dažādi elektroinstrumenti, uzgriežņu atslēgu kompleksi, kā arī 50 litri dīzeldegvielas; 25 litri pussintētiskās eļļas un tukša 100 litru tilpuma metāla muca. Policijā par notikušo zādzību uzsākts kriminālprocess.

Zaudējums ražas novākšanas laikā

22. augustā Vārkavas novada Rožkalnu pagastā aizdegās labības kombains «Niva».

Nodega dzīvojamā māja

23. augustā ugunsdzēsēji saņema izsaukumu no Riebiņu novada Stabulnieku pagasta. Tur nodega kādam virietim piederošā dzīvojamā māja.

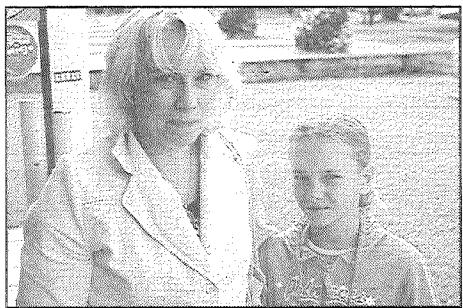
Aiznesa televizoru

23. augustā policijā reģistrēts iesniegums no Riebiņu novada Rušonas pagasta. Tur kāds virietis konstatēja, ka zagli uzlauzuši un iekļuvuši viņam piederošajā mājā — nozagts televizors «Vestel». Policijā par notikušo uzsākts kriminālprocess.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Ar kādām domām sagaidāt jaunā mācību gada sākumu?

Sarmīte (ar meitu Sintiju), Preilo's school lector:
— Sintijai joti grības uz skolu. Šogad vina mācīses Preilo 1. pamatskolas 4. b klasē un jau noīgojusies gan pēc klasesbiedriem, gan skolotājas Rutas Sparānes. Bērnam viss nepieciešamais jāsapērk, un ir vienalga, vai tas finansiāli grūti vai viegli, leprieķi varēja arī ko liekāku iegādāties, bet tagad jāskatās. Daļu skolas manu iegādājāmies jau jūlijā, tāpēc tagad nav tik lielu tēriju. Mācības par izglītības nākotni, grības, lai skolotāji, kaut arī viņiem algas samazinātas, veltītu bēniem tikpat laika un rūpju, lai attieksme būtu tikpat milā.

Ināra Gražule,
Aglonas iedzīvotāja:

— Pagaidām skolā iaižams tikai viens bērns — vecākā meita mācīses Aglonas vidusskolas 8. klasē, otrs ir sešgadniecīce, bet trešais bērns vēl pavisan maziņš. Ja nebūtu dekrēta atvaļinājumā, arī pati postos uz skolu, jo esmu skolotāja Jaunaglonas arovidusskola. Veiklos cenu zīņā nejutu lielas atšķirības, pāris santīmi jau lielu lomu nespēle. Aglonas vidusskola grāmatas skolēniem ir sagādātas, pašiem jāpērk tikai dažas darba burtīcas. Ja labi pamēkļ, tad mājās var atrast kancelejas piederumus, kas palikuši pāri no iepriekšējā mācību gada. Domāju, turpmāk būs drūmi, ja skolas pilnībā pāries pašvaldību pārziņā. Kur lai pašvaldības naudu nēm? Par Aglonas vidusskolu nav bažu, tā ir spēcīga un uzsūc sevi apkārtējo pagastu mazās skolas. Visvairāk uztraukums par Jaunaglonas arovidusskolas nākotni.

Sintija Ziemele,
Vārkavas vidusskolas 9. klasses audzēkne:

— Grības uz skolu, jo par vasaru mājās jau mazliet apnīcis. Īsti nav, ko darīt. Ar draugiem ejam peldējāmies, vēl vakar peldējāmies, bija tīri labs čuds. Mamma gaida laukā, bet es veikala iepērkos. Man ir līdzīgi sakrāksts, lai neko neaizmirstu. Cenas saglabājušās pagājušā gada līmeni, tāpēc neko lieku neatlausoju. Izmantošu zīmulus un papīru, kas palicis pāri no iepriekšējā gada. Pērnajā vasarā bija darbs, bet žēl, ka šogad neko neizdevās nopehnīt. Loti grībējās strādāt, bet, ja jau pieaugušajiem nav darba, tad par bēniem neviens pat nedomāja.

Inta,
Aglonas iedzīvotāja:

— Manas meitas šogad iestājās Aglonas vidusskolas astotajā un deviņtajā klasē, tas nozīmē, ka priekšā eksāmeni gan pamatskolā, gan mūzikas skolā. Lielāko daļu grāmatu sapirkām jau maijā, tikko bija iedotī sakākti ar nepieciešamo literatūru. Bet tagad, kad par divām darba burtīcām augusta vairāk kā četrus latus, ikāds mazliet šokējoši. Redzēs, tomēr īstātē jau arī visu laiku nevar. Bērniem noskanojums ir labs, man šķiet, viņi neizprot patreizējo situāciju un vairāk domā par to, ka pavasarī izlaidums, ka būs skolēnu dziesmu svētki.

Solvita, SIA "Apgāds"
Zvaigznes ABC Preilo grāmatu nama pārdevēja konsultante:

— Pašlaik apmeklētāji pērk tikai visnepieciešamākos mācību līdzekļus. Vecāki šausminās, ka grāmatas dārgas, ka daudz jāmaksā par darba burtīcām. Kopēt tomēr nav lētāk, jo jāpērk papīrs, par kopēšanu jāmaksā. Visvairāk problēmu ar svešvalodu grāmatām. Ja tās nav pieejamas bāzē Rīgā, jāpasūta ārzemēs, bet tas nozīmē, ka gaidot paies vairākas nedēļas. Laikus to darīt arī nav iespējams, jo nezinām, pēc kādām programmām skolās mācīsies. No 1. augusta mācību grāmatām tiek piemērots 10% pievienotās vērtības nodoklis, kas cenu samazināja, tomēr lielai daļai pircēju arī esošās cenas šķērli augstas.

L.Kirillova
Foto: A.Šņepsts

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Pārdod sazāģētu bērza malku ar piegādi
Preilos un Preiļu rajonā.
Tālr. 22079169.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219,
64871804.

«Autoskola Livāni» uzņem A;B;C;D;E kategorijas autovadītāju kursos.
Nodarbību sākums 27. augustā plkst. 18.00.
Preilos, Sporta ielā 1 (arodvidusskola);
Livānos, Zaļā ielā 6-46. Tālr.
29384822; 29454177, 65343505.

Pārdod

TURPINĀM UZNEMĀŠANU!

STUDĒ UN NODROŠINI SAVU NĀKOTNI!
Darba aizsardzība
Namu parvaldišana
Projekta vadība *Jaunums!*
Personāla vadība
Elektroniskā komercīja
Starptautiskais bizness
Uzņēmējdarbības vadība
Audio vizuālā mediju māksla
Sabiedriskās attiecības un reklāma

Profesionālā vidusskola
"Victoria"

Studiju valodas - latviešu, krievu, angļu

Studiju vieta - Rīga, Daugavpils

Studiju formas - dienas, vakara, brīvdienu, neklātienes

Studiju kredīti - ar valsts galvojumu un komerckredīts

Īpašas atlades radiniekim!

Tālr.: 67500265

www.rsebaa.lv rsebaa@rsebaa.lv

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Profesionālās augstākās izglītības iestāde

2009./2010. akad. g. aicina apgūt:

Nepilna laika studijas:

✓ Grāmatvedība un finanses (3 gadi)

✓ Komerċdarbība (2,5 gadi)

✓ Datorsistēmu un datortīklu administrēšana (2,5 gadi)

Uzņem ar vidējo izglītību.

Dokumentus pieņem līdz 2009. gada 31. augustam.

Studiju maksa 35,83 LVL/mēnesi (430 LVL/gadā)

vai, samaksājot līdz 04.09.2009., tikai 390 LVL/gadā.

Jēkabpils, Pasta ielā 1, tālr. 65231726, www.jak.lv.

I/100 km, piekabes āķis, teicamā stāvoklī, Ls 1300). T.26771528;

VW GOLF 2 (1988. g. izl., 1,3 inžektors TD, tumši pelēkā krāsā, labā stāvoklī, Ls 400). T.64625489, 26433896;

VW JETTA (1986. g. izl., TA uz gadu, Ls 250), VAZ 2105 (Ls 130), FORD SIERRA (1,6, Ls 150). T.29247297;

VW PASSAT (1,8, benzīns, 1994. g. izl., baltā krāsā, jauna ritošā daļa, Ls 1050). T.28855210;

VW PASSAT (1989. g. izl., 1,6 TD, baltā krāsā, normālā stāvoklī, Ls 350). T.28378334;

VW PASSAT (1990. g. izl., 1,8, sarkanā krāsā, piekabes āķis, TA līdz 09.2009.), VW PASSAT (1988. g. izl., 1,8, rezerves daļas, smilšā krāsā). T.29194935;

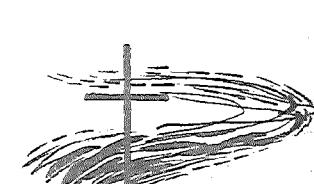
VW PASSAT (2001. g. izl., 1,9 TDI, zilā krāsā, kondicionieris, piekabes āķis). T.29325062;

VW TOURAN (2,0 TDI, ādas salons, klimata kontrole, el. pakete, kruizs, sēdeklu apsilde, 6-pakāpu ĀK, melnā krāsā, iespējama maiņa, 2004. g. izl.). T.26022452;

VOLVO 850 (sedans, 1992. g. izl., sarkanā krāsā, apsildāmi sēdeklī, el. iūka, el. logu pacēlājs, jauna TA, Ls 600). T.27018713;

VOLVO S80 (1999. g. izl., 2,5 CDI). T.26141929;

VW CADDY (1,9 SDI, 1999. g. izl., TA, 4,5

Tik daudz vēl grībējās uzrakstīt.
Izpētīt, pastāstīt...

Visdziļākā līdzjūtība
Veronikas BEREZINSKAS

radiem, draugiem.

Salas skolas
skolotāji

Skan tava šūpļa dziesma krūtis,
Tā katrā dzīves soli man ir klāt,
Skan priekos, bēdās, kad ir grūti,
Skan sirdi man, ak, milā, labā māt...
Skumju brīdi esam līdzās un
dalām sāpu smagumu ar mūsu
koleģi Elītu Matisoni,
MĀMULU mūžībā pavadot.

Līvānu novada domes
kolektīvs

Izīrē

vienīstaba dzīvokli Preilos ar ērtībām, 4.
stāvā, daļēji mēbelēts. Tālr. 28489895.